ADIM ADIM E-TEP · BECERİ MODÜLLERİ

Modül 5
Yazma

Plan yap, açık yaz, dikkatle gözden geçir

e-TEP'e hazırlanan adaylar için kapsamlı yazma çalışma modülü

- Yazma araştırmalarına dayanan çalışma yöntemleri
- Zaman yönetimi, planlama ve paragraf kurma
- Grafik dili ve dinlediğini grafikle ilişkilendirme
- Seviyelere göre örnek metinler ve çözümlemeleri
- Ses kayıtları ve iki tam yazma uygulama testi

Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

İngiliz Dili Eğitimi

etepbyetep

etepbyetep.com
Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

Adım Adım e-TEP · Modül 5: Yazma
Plan yap, açık yaz, dikkatle gözden geçir

Yazar: Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

Yayın: etepbyetep.com
Birinci basım (elektronik): Kasım 2026, Erzincan

© 2026 Talip Gönülal. Tüm hakları saklıdır. Bu modül, adayların kişisel çalışması için ücretsiz olarak dağıtılmaktadır. Modülün tamamı ya da bir bölümü yazarın yazılı izni olmadan çoğaltılamaz, değiştirilemez, satılamaz ve başka bir yayının içinde kullanılamaz. Kısa alıntılar kaynak gösterilerek yapılabilir.

Modüldeki görevler, örnek metinler, grafikler ve dinleme metinleri yazar tarafından bu modül için özgün olarak hazırlanmıştır. Grafiklerdeki veriler ve metinlerdeki kurumlar alıştırma amaçlıdır ve kurgusaldır. Ses kayıtları, açık kaynaklı yapay zeka ses sentezi araçlarıyla üretilmiştir.

etepbyetep.com, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) ile bağlantılı değildir. Sınav tarihleri, ücretler ve sınav kuralları için ÖSYM'nin resmi duyurularını takip ediniz.

Bu modül hakkında

Yazma, sınavın en çok "çalışılarak" gelişen becerisidir. Konuşmada kelimeler ağzınızdan çıktığı anda gider; yazmada ise planlamaya, düzeltmeye ve yeniden yazmaya zamanınız vardır. Bu yüzden yazma puanını belirleyen şey, çoğu zaman dil seviyesinden çok yazma sürecidir: Ne kadar iyi plan yaptığınız, paragraflarınızı nasıl kurduğunuz ve teslim etmeden önce metninizi ne kadar dikkatle kontrol ettiğiniz.

Bu modül, yazma araştırmalarında etkisi gösterilmiş yöntemlere dayanıyor: yazmadan önce plan yapmak, kendi metnini iyi bir örnek metinle karşılaştırıp farkları fark etmek, hata günlüğü tutmak ve yeniden yazmak. e-TEP'in iki görevi için de bu yöntemleri adım adım uygulayacaksınız. Görev 2'nin en zorlu kısmı olan "dinlediğini grafikle ilişkilendirme" becerisi için ayrı iki bölüm, ses kayıtları ve grafikler hazırlandı.

Modül, *Adım Adım e-TEP* kitabının yazma bölümünün genişletilmiş bir devamıdır, ama ondan bağımsız olarak da kullanılabilir. Görevlerin, örnek metinlerin, grafiklerin ve dinleme metinlerinin tamamı yenidir.

Modülden en iyi verimi almak için şu dört öneriye uyun:

- **Bilgisayarda ve süre tutarak yazın.** Sınavda metninizi klavyeyle yazacaksınız. Alıştırmaları da kelime işlemcide, yazım denetimini kapatarak ve sınav süreleriyle yapın.
- **Kelime sayınızı takip edin.** Her metninizin kelime sayısını yazın. Alt ve üst sınırları içgüdüsel olarak hissetmeyi öğrenin.
- **Bir hata günlüğü tutun.** Her metninizde bulduğunuz hataları bir listeye geçirin ve bir sonraki metninizde özellikle bunlara dikkat edin (Bölüm 7).
- **Yeniden yazın.** Bir görevi bir kez yazmak yerine, örnek metinle karşılaştırdıktan sonra aynı görevi yeniden yazmak çok daha öğreticidir (Bölüm 8).

Hepinize kolay gelsin.

Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL
Erzincan, Kasım 2026

etepbyetep.com
Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

İçindekiler

Bu modül hakkında ..... **iii**

Bölüm 1 · Yazma ve e-TEP **1**

1.1 e-TEP yazmayı nasıl ölçer? 1

1.2 Yazarken zihnimizde neler olur? 2

1.3 Bilgisayarda yazmak 2

1.4 Yazma profiliniz: Başlangıç metinleri 2

1.5 Altı haftalık çalışma planı 4

Bölüm 2 · Planlama ve Zaman Yönetimi **5**

2.1 Planlama ne kazandırır? 5

2.2 Zaman planı 5

2.3 Planın iskeleti 6

2.4 Kelime sınırlarını yönetmek 7

Bölüm 3 · Paragraf ve Akış **8**

3.1 Konu cümlesi 8

3.2 Bilinen bilgiden yeni bilgiye 9

3.3 Bağlaçlar ve noktalama 10

3.4 Tekrardan kaçınmak 10

3.5 Paragrafın bütünlüğü 11

Bölüm 4 · Görev 1: Gönderiye ve Yoruma Cevap **12**

4.1 Doğru ton: Nazik, açık, kişisel 12

4.2 Üç tutum 13

4.3 Somut öneri 13

4.4 Aynı görev, üç seviye 14

4.5 Görev 1 alıştırmaları 15

Bölüm 5 · Grafik Okumak ve Veri Dili **17**

5.1 Grafiğe ilk bakış 17

5.2 Değişimi anlatmak 17

5.3 Karşılaştırmak ve oran anlatmak 19

5.4 Doğru mu, yanlış mı? 20

Bölüm 6 · Görev 2: Dinleyip Grafikle İlişkilendirmek **22**

6.1 İyi bir bütünleşik metnin özellikleri 22

etepbyetep.com
Prof. Dr. Talip GÜNGÖR AL

6.2 Dinlerken not almak 22
6.3 Bağlantı dili 23
6.4 Örnek metin ve çözümlemesi 24
6.5 Tam görev alıştırmaları 24

Bölüm 7 · Doğruluk: Dil Bilgisi, Yazım ve Üslup 26
7.1 Hatalar ve geri bildirim: Araştırma ne diyor? 26
7.2 Türkçe konuşanların sık yaptığı hatalar 26
7.3 Cümle sınırları 27
7.4 Yazım ve sık karışan kelimeler 28
7.5 Üslup ve gözden geçirme kontrol listesi 29
7.6 Hata günlüğü 30

Bölüm 8 · Kendi Kendine Gelişmek 32
8.1 Model metinle karşılaştırmak 32
8.2 Yeniden yazmak 33
8.3 Okuyarak yazmak 33
8.4 Yapay zekayı akıllıca kullanmak 34
8.5 Yazma günlüğü ve haftalık plan 34

Bölüm 9 · Sınav Günü ve Uygulama Testleri 36
9.1 Sınav günü 36
9.2 Öz değerlendirme tablosu 36
9.3 Uygulama Testi 1 37
9.4 Uygulama Testi 2 38
9.5 Ne kadar ilerlediniz? 39

Ek 1 · Ses Kayıtlarının Metinleri 40

Ek 2 · Cevap Anahtarı 44

etebbyetep.com
Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

BÖLÜM 1

Yazma ve e-TEP

Bu bölümde e-TEP'in yazmayı nasıl ölçtüğünü, yazarken zihnimizde neler olduğunu ve bilgisayarda yazmanın nelere dikkat etmeyi gerektirdiğini göreceksiniz. Bölümün sonunda iki görevi sınav koşullarında yazıp kendi yazma profilinizi çıkaracak ve altı haftalık bir çalışma planı yapacaksınız.

Ses kayıtları
etepbyetep.com/modul-ses
Görev 2 alıştırmalarının podcast kayıtları sayfada "Modül 5" başlığı altında, modüldeki numaralarla listelenmiştir. Kayıtların metinleri Ek 1'de.

etepbyetep.com Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

1.1 e-TEP yazmayı nasıl ölçer?

Görev	Süre	Uzunluk	Ne istenir?
Görev 1	15 dk	80–120 kelime (ekranda en fazla 130)	Bir kurumun sosyal medya gönderisine ve altındaki bir takipçi yorumuna kendi yorumunuzu yazmak
Görev 2	30 dk	200–300 kelime (ekranda en fazla 330)	Kısa bir podcast dinlemek, bir grafiği incelemek ve podcast'teki noktaları grafikteki verilerle ilişkilendirerek özetlemek

Metinler iki puanlayıcı tarafından dört ölçüte göre değerlendirilir: **görevin yerine getirilmesi** (*task fulfillment*), **düzen ve tutarlılık** (*organization and coherence*), **dil bilgisi** (*grammar*) ve **kelime bilgisi** (*vocabulary*). İki görev arasında geçiş yoktur; Görev 1'in süresi bitince Görev 2'ye geçilir.

DİKKAT ÖSYM'nin kılavuzuna göre istenen en az kelime sayısını karşılamayan cevaplar değerlendirme dışı bırakılabilir. Üst sınırlar da önemlidir: Ekran, Görev 1'de 130, Görev 2'de 330 kelimeden fazlasını yazmanıza izin vermez. Bu yüzden bütün alıştırmalarda kelime sayınızı kontrol edin.

1.2 Yazarken zihnimizde neler olur?

Yazma araştırmalarının temel modellerinden biri, Hayes ve Flower'ın (1980) bilişsel süreç modelidir. Bu modele göre yazma, birbirini sürekli izleyen üç süreçten oluşur:

Süreç	Ne olur?
Planlama ***planning***	Fikirleri bulmak, seçmek ve sıraya koymak; okuyucuyu ve amacı düşünmek
Metne dökme ***translating***	Fikirleri cümlelere dönüştürmek: kelime seçmek, cümle kurmak, yazmak
Gözden geçirme ***reviewing***	Yazılanı okumak, hataları ve eksikleri bulup düzeltmek

Deneyimli yazarlar bu üç süreç arasında sürekli gidip gelir. Deneyimsiz yazarlar ise genellikle planlamayı atlayıp doğrudan yazmaya başlar ve gözden geçirmeye zaman bırakmaz. Yabancı dilde yazarken metne dökme süreci dikkatin büyük bir kısmını tükettiği için, planlamayı ve gözden geçirmeyi ayrı birer adım olarak yapmak daha da önemli hale gelir. Kellogg (2008), yazma becerisinin, bu süreçleri bilinçli olarak çalıştıran ve geri bildirim alınan düzenli bir pratikle (*deliberate practice*) geliştiğini vurgular. Bu modül, bu üç süreci ayrı ayrı çalıştırıyor: Bölüm 2 planlamayı, Bölüm 3–6 metne dökmeyi, Bölüm 7 ve 8 gözden geçirmeyi.

1.3 Bilgisayarda yazmak

e-TEP'te metinlerinizi klavyeyle yazarsınız ve ekranda yazım denetimi yoktur. Barkaoui (2014), bilgisayar tabanlı bir sınavda klavye kullanma becerisinin, dil seviyesi kadar olmasa da yazma puanlarıyla ilişkili olduğunu buldu. Yavaş yazan bir aday, planlama ve gözden geçirmeye daha az zaman ayırabilir.

- **Yazım denetimini kapatın.** Alıştırma yaparken kelime işlemcinizin otomatik düzeltme özelliğini kapatın. Sınavda sizi düzeltecek bir araç olmayacak.
- **Klavyenize dikkat edin.** Türkçe Q klavyede İngilizce yazarken *i* ve *ı* tuşlarını karıştırmak çok yaygın bir hatadır (*thınk, ıt*). Sınavdan önce kullanacağınız klavye düzenine alışın.
- **Yazma hızınızı ölçün.** Ücretsiz bir İngilizce yazma hızı testiyle hızınızı ölçün. Dakikada 25 kelimenin altındaysanız, birkaç hafta boyunca her gün 10 dakika İngilizce bir metni kopyalayarak klavye alıştırması yapın.

1.4 Yazma profiliniz: Başlangıç metinleri

Alıştırma 1.1 · Başlangıç metinleri

Aşağıdaki iki görevi sınav sürelerine uyarak bilgisayarda yazın. Bu metinleri saklayın; altıncı haftada aynı görevleri yeniden yazıp karşılaştıracaksınız.

Görev 1 (15 dakika, 80–120 kelime). *You follow the social media account of your local sports center. Read the post and the comment, then write your own comment. Respond to both the post and the comment, and give your opinion.*

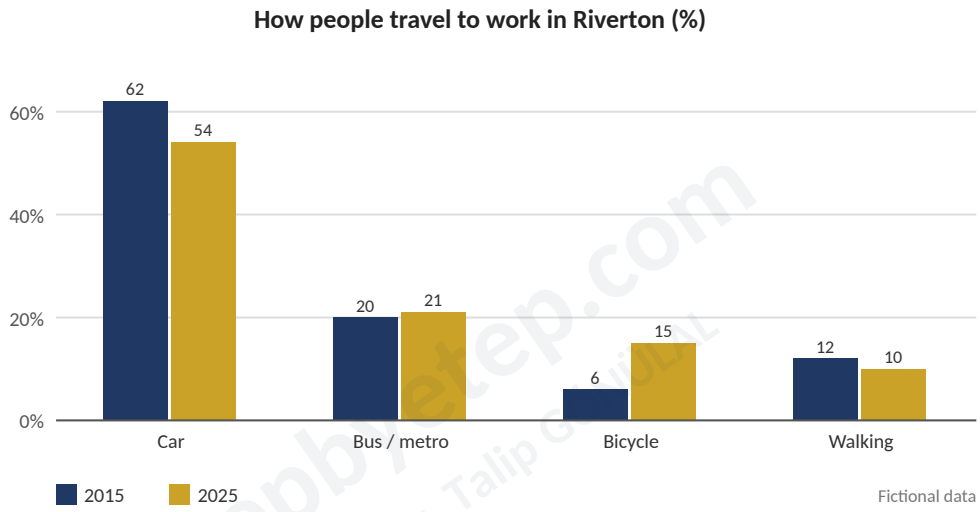
etepbuyetep.com Prof. Dr. Ahmet GÖNÜLAL

Riverside Sports Center
From next month, the swimming pool will be open only to members on weekday evenings (6–10 p.m.). Non-members can still swim during the day and on weekends.

Emre T.
I'm not a member, but I work until 6. So when exactly am I supposed to swim?

Görev 2 (30 dakika, 200–300 kelime). *Listen to a podcast about a city's plan to encourage cycling. Then look at the chart. Summarize the main points of the podcast and explain how the information in the chart relates to them.*

Ses: **Kayıt 1** · etepbyetep.com/modul-ses · Dinleme metni Ek 1'de

Alıştırma 1.2 · Metinlerinizi çözümleyin

İki metninizi okuyun ve aşağıdaki tabloyu doldurun.

Soru	Görev 1	Görev 2	Zayıfsa çalışın
Kelime sayısı sınırların içinde mi?			Bölüm 2
Süre yetti mi? Gözden geçirmeye zaman kaldı mı?			Bölüm 2
Metin paragraflara ayrılmış mı? Her paragrafın tek bir ana fikri var mı?			Bölüm 3
Görev 1: Hem gönderiye hem yoruma değindim mi? Bir öneri yaptım mı?		–	Bölüm 4
Görev 2: Grafikten en az iki veriyi doğru aktardım mı?	–		Bölüm 5
Görev 2: Podcast'in ana noktalarını aktarıp grafikle ilişkilendirdim mi?	–		Bölüm 6
Kaç dil bilgisi ve yazım hatası buldum?			Bölüm 7
Aynı kelimeyi (*important, good, people*) kaç kez tekrarladım?			Bölüm 3

1.5 Altı haftalık çalışma planı

Hafta	Bölüm	Bu hafta ayrıca
1. hafta	Bölüm 1, 2 ve 3	Her gün 10 dakika klavye alıştırması; iki Görev 1 metni.
2. hafta	Bölüm 4	Dört Görev 1 metni; her birini örnek metinle karşılaştırıp yeniden yazın.
3. hafta	Bölüm 5	Her gün bir grafik bulup (haberlerde, raporlarda) üç cümleyle anlatın.
4. hafta	Bölüm 6	İki tam Görev 2 metni; her birini kontrol listesiyle gözden geçirin.
5. hafta	Bölüm 7 ve 8	Hata günlüğünüzü güncelleyin; önceki metinlerinizden ikisini yeniden yazın.
6. hafta	Bölüm 9: Uygulama testleri	İki tam test; ardından Alıştırma 1.1'i yeniden yazıp ilk metinlerinizle karşılaştırın.

etepbyetep.com
Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

BÖLÜM 2

Planlama ve Zaman Yönetimi

Yazma bölümünde adayların en çok puan kaybettiği yer, dil değil zamandır: Planlamadan yazmaya başlayan aday ya fikirleri yarıda tükenen bir metin yazar ya da süresi biter ve metnini hiç gözden geçiremez. Bu bölüm, her iki görev için de işe yarayan bir zaman planı ve kısa ama etkili bir planlama yöntemi sunuyor.

2.1 Planlama ne kazandırır?

Ellis ve Yuan (2004), yabancı dilde yazan öğrencileri üç gruba ayırdı: yazmadan önce on dakika plan yapanlar, plan yapmadan ama acele etmeden yazanlar ve hem plansız hem de süre baskısı altında yazanlar. Önceden plan yapan grup daha çok ve daha çeşitli cümle yapılarıyla yazdı. Süre baskısı olmadan dikkatle yazan grup ise daha az hata yaptı. Sınav için çıkarılacak sonuç açık: **Hem yazmadan önce plan yapın hem de yazarken ve yazdıktan sonra kontrol için zaman bırakın.** İkisinden birini atlamak, puanınızın bir kısmını masada bırakmak demektir.

2.2 Zaman planı

Aşama	Görev 1 (15 dk)	Görev 2 (30 dk)	Ne yapılır?
Okuma / dinleme	1 dk	3–4 dk	Görevi, gönderiyi ve yorumu okuyun; Görev 2'de podcast'i dinleyip not alın.
Planlama	2 dk	4–5 dk	Görüşünüzü ve her paragrafın ana fikrini birer satırla yazın; Görev 2'de grafikten kullanacağınız verileri seçin.
Yazma	8–9 dk	16–18 dk	Planı izleyerek yazın; takıldığınız bir cümleye çok zaman harcamayın.
Gözden geçirme	3 dk	4–5 dk	Kelime sayısını, rakamları, dil bilgisini ve yazımı kontrol edin (bkz. 7.5).

KELİME SAYISI İÇİN Ortalama bir İngilizce cümle 12–18 kelimedir. Görev 1 için yaklaşık yedi cümle (üç kısa paragraf), Görev 2 için yaklaşık on altı cümle (dört paragraf) yeterlidir. Bunu bilmek, yazarken kelime saymak yerine cümle saymanızı sağlar.

2.3 Planın iskeleti

Plan, tam cümlelerden değil, her paragraf için bir satırdan oluşur. İki görev için iskeletler şöyle:

Görev 1 (üç paragraf)	Görev 2 (dört paragraf)
1. Gönderiye tepkim + bir gerekçe 2. Yorumu yazana cevabım (adıyla) + bir gözlem 3. Önerim ya da sonucum	1. Giriş: podcast'in konusu ve grafiğin gösterdiği şey 2. Podcast'in 1. noktası + grafikten ilgili veri 3. Podcast'in 2. (ve 3.) noktası + grafikten ilgili veri 4. Kısa sonuç: genel tablo

Örnek 2.1 · Bir Görev 1 planı

City Council
To reduce noise, we are considering banning fireworks at private celebrations such as weddings and graduations.

Deniz A.
Fireworks are part of our culture. One night of noise never hurt anyone.

1. partly agree – late fireworks scare pets, wake babies, elderly
2. Deniz: tradition ✓, but "one night" = every weekend in summer
3. not a full ban → time limit (before 10 p.m.) + permit

etepbyetep.com Prof. Dr. Tarık GÖNÜLAL

Alıştırma 2.1 · Hangi plan daha iyi?

Her görev için verilen planlardan en uygun olanını seçin.

1. *Post: "The university café will stop selling drinks in plastic bottles." Comment (Ali): "Good idea, but the water fountains on campus are always broken."*
   A. Plan A: *1. plastic is bad for the environment 2. plastic in oceans 3. recycling in my country*
   B. Plan B: *1. support – waste ! 2. Ali right → fountains must be fixed first 3. suggest: sell reusable bottles at low price*
   C. Plan C: *1. I like the café 2. the café is expensive 3. thank you*
2. *Post: "Our gym will introduce a 'phone-free zone' in the weights area." Comment (Sara): "But I use my phone for my workout plan!"*
   A. Plan A: *1. agree – people taking selfies, waiting for machines 2. Sara: fair point → printed plans / smartwatch 3. allow phones in pockets, ban filming*
   B. Plan B: *1. phones are addictive 2. young people use phones too much 3. phones should be banned everywhere*
   C. Plan C: *1. agree 2. agree 3. agree*

3. *Görev 2: Podcast about online grocery shopping; bar chart showing the percentage of people who shop online by age group.*
   A. Plan A: *1. intro 2. all the numbers in the chart 3. my opinion about online shopping 4. conclusion*
   B. Plan B: *1. the podcast 2. the chart 3. my experience 4. conclusion*
   C. Plan C: *1. intro: topic + chart 2. point 1: young people lead → 18–29 = 64% 3. point 2: fastest growth among over-60s → 12% → 31% 4. summary: gap is closing*

2.4 Kelime sınırlarını yönetmek

Görev 1'in 80–120 kelimelik sınırı dardır. Çoğu aday ya ilk denemede 150 kelimeye ulaşır ya da 70 kelimede fikirleri tükenir. İki durumda da çözüm aynıdır: İçeriği planla dengelemek.

Metin çok uzunsa	Metin çok kısaysa
Giriş cümlelerini silin (*In this comment, I would like to…*). **Görevle doğrudan ilgili olmayan kişisel ayrıntıları çıkarın.** **Aynı fikri tekrarlayan cümleleri birleştirin.**	Her görüşe bir gerekçe ekleyin (*because…, which means…*). Yorumdaki fikre kısa bir örnek ya da gözlem ekleyin. Önerinizin nasıl işleyeceğini bir cümleyle açıklayın.

Alıştırma 2.2 · Kısaltın

Aşağıdaki Görev 1 cevabı 150 kelimedir. İçeriği koruyarak 120 kelimenin altına indirin.

> *Post (Public Library): "We are thinking of opening the library 24 hours a day during exam periods."*
> *Comment (Mert): "Great, but who will pay for the extra staff?"*
>
> Hello everyone. In this comment I would like to share my opinion about the library's plan. In my opinion, I think that opening the library 24 hours a day during exam periods is a really very good idea, because many students prefer to study at night when it is quiet, and also because dormitories are often noisy and crowded and it is difficult to concentrate there. I know this because I live in a dormitory myself and it is really hard to study there. I understand Mert's concern about who will pay for the extra staff, and it is a fair and reasonable question to ask. However, I think the library does not need full staff at night. For example, one security guard and a self-service machine for borrowing books would be enough. In conclusion, I hope the library will try this plan next term and see if it works.

Alıştırma 2.3 · Genişletin

Aşağıdaki cevap yalnızca 35 kelimedir. Her paragrafa gerekçe ve ayrıntı ekleyerek 90–110 kelimeye çıkarın.

> *Post (Bus Company): "From May, buses on Route 7 will run every 20 minutes instead of every 10."*
> *Comment (Zeynep): "This will make students late for class."*
>
> I don't like this change. Route 7 is very busy.
>
> Zeynep is right. Students will be late.
>
> The company should keep the old timetable in the morning. Maybe they can change it in the afternoon.

e-tepbyeton.com Yalnızca Talip Gönüllü

BÖLÜM 3

Paragraf ve Akış

Puanlama ölçütlerinden biri doğrudan metnin düzenine ayrılmıştır: düzen ve tutarlılık. İyi düzenlenmiş bir metinde okuyucu, her paragrafın ne hakkında olduğunu ilk cümleden anlar ve bir cümleden diğerine zorlanmadan geçer. Bu bölüm, bunu sağlayan dört aracı çalıştırıyor: konu cümlesi, bilinen-yeni bilgi akışı, bağlaçlar ve tekrardan kaçınma.

3.1 Konu cümlesi

Konu cümlesi (*topic sentence*), paragrafın ana fikrini bildiren cümledir ve genellikle paragrafın başında yer alır. İyi bir konu cümlesi hem konuyu hem de yazarın o konudaki görüşünü ya da odağını (*controlling idea*) içerir. Puanlayıcı paragrafın ilk cümlesini okuyunca paragrafın geri kalanında ne bulacağını bilmelidir.

Zayıf konu cümlesi	Güçlü konu cümlesi
The podcast talks about many things.	*According to the podcast, the main reason for the change was cost.*
There is a chart.	*The chart shows a sharp rise in online shopping among older adults.*
I want to talk about Ali's comment.	*Ali makes a fair point about the broken water fountains.*

Alıştırma 3.1 · En iyi konu cümlesi

Her paragraf için en uygun konu cümlesini seçin.

1. *"... For example, the number of students who ate breakfast at school rose from 40 to 75 percent in just one year, and teachers reported that pupils were more focused in morning lessons."*
   A. Breakfast is the most important meal of the day.
   B. The free breakfast program had a clear effect on both attendance and concentration.
   C. There are many schools in the city.
2. *"... First, many young people cannot afford to buy a home in the city center. Second, more companies now allow employees to work from home several days a week."*
   A. The speaker gives two reasons why young families are moving to the suburbs.
   B. Some people live in the city center.

C. Houses are expensive.

3. *"... The chart shows that this group's share rose from 8 percent in 2016 to 23 percent in 2026, the largest increase of any age group."*
   A. The chart is very interesting.
   B. Many people use the internet.
   C. The podcast's claim that older people are catching up is supported by the data.
4. *"... Students could also keep their phones in their bags during lectures and use them only for course materials."*
   A. Phones are very popular today.
   B. Instead of a complete ban, the faculty could introduce simple rules.
   C. I have a phone too.

3.2 Bilinen bilgiden yeni bilgiye

Okunması kolay metinlerde cümleler genellikle okuyucunun zaten bildiği bir bilgiyle başlar ve yeni bilgiyle biter. Bir sonraki cümle, bir öncekinin sonunda verilen yeni bilgiyi alıp onunla başlar. Bu zincir (*given-new* ilkesi), metne doğal bir akış kazandırır.

Örnek 3.1

Akışı kopuk	Akışı doğal
The city built new bike lanes. More than twice as many people cycle to work now. Cars are still the most common way to travel, the chart shows.	*The city built a network of protected bike lanes.* ***These lanes*** *appear to have made a difference, as the number of cyclists more than doubled.* ***However, cyclists*** *are still a small group compared with drivers, who make up over half of all commuters.*

Alıştırma 3.2 · Hangi cümle daha iyi devam ettirir?

1. *"The podcast explains that the museum started offering free entry on Sundays."*
   A. Visitors are 40 percent more than before on Sundays, according to the chart.
   B. This decision seems to have been popular, since Sunday visitor numbers rose by 40 percent.
   C. The chart has numbers about visitors.
2. *"The speaker argues that working from home has reduced traffic in the morning."*
   A. This reduction is visible in the chart, where morning car journeys fell from 52 to 41 percent.
   B. 52 to 41 percent is the change in morning car journeys in the chart.
   C. Many people have cars and drive to work.
3. *"The main problem, according to the expert, is the shortage of affordable housing."*
   A. The chart is about rents.
   B. Rents in the city doubled, the chart shows, between 2016 and 2026.
   C. This shortage helps to explain why average rents in the chart doubled between 2016 and 2026.

etepdersleri.com Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

3.3 Bağlaçlar ve noktalama

Bağlaçlar yalnızca fikirleri birbirine bağlamaz; cümlenin noktalamasını da belirler. Türkçe konuşanların yazıda en sık yaptığı hatalardan biri, *however* gibi bir zarfı *but* gibi bir bağlaç sanıp iki cümleyi virgülle birleştirmektir.

Tür	Örnekler	Noktalama
Bağlaç	*and, but, so, or*	İki cümleyi virgülle bağlar: *Prices rose,* ***but*** *demand stayed high.*
Yan cümle bağlacı	*although, because, while, whereas, since*	Yan cümle başta ise virgül gerekir: ***Although*** *prices rose, demand stayed high.*
Bağlayıcı zarf	*however, therefore, moreover, in addition, as a result*	Yeni bir cümle başlatır ya da noktalı virgülden sonra gelir: *Prices rose.* ***However,*** *demand stayed high.*
Edat	*despite, in spite of, due to, because of*	Ardından isim ya da *-ing* gelir, cümle gelmez: ***Despite*** *the rise in prices,…*

Alıştırma 3.3 · Doğru cümleyi seçin

1. A. The plan is expensive, however it will save money in the long term.
   B. The plan is expensive. However, it will save money in the long term.
   C. The plan is expensive however, it will save money in the long term.
2. A. Despite the bad weather, more people cycled to work.
   B. Despite the weather was bad, more people cycled to work.
   C. Despite of the bad weather, more people cycled to work.
3. A. Although the price rose but sales increased.
   B. Although the price rose, but sales increased.
   C. Although the price rose, sales increased.
4. A. Young people prefer online shopping, whereas, older people prefer stores.
   B. Young people prefer online shopping, whereas older people prefer stores.
   C. Young people prefer online shopping. Whereas older people prefer stores.
5. A. Due to the new law, fewer people smoke in public places.
   B. Due to the law was new, fewer people smoke in public places.
   C. Due of the new law, fewer people smoke in public places.
6. A. Fewer people drove to work; as a result, traffic fell.
   B. Fewer people drove to work, as a result traffic fell.
   C. Fewer people drove to work as a result, traffic fell.

3.4 Tekrardan kaçınmak

Kısa bir metinde aynı kelimeyi defalarca kullanmak, hem kelime bilgisi puanını düşürür hem de metni okumayı yorucu hale getirir. Tekrardan kaçınmanın üç yolu vardır: zamirler ve gönderim sözcükleri (*this, these, it, they*), eşanlamlılar ya da genel kelimeler (*cyclists → riders → this group*) ve cümleleri birleştirmek.

Alıştırma 3.4 • Tekrarı azaltın

Aşağıdaki paragrafı, *online shopping* ve *older people* tekrarlarını azaltarak yeniden yazın.

> The podcast says that online shopping is becoming more popular among older people. In the past, older people did not trust online shopping. Now, older people use online shopping more often because online shopping is convenient for older people who cannot walk to the shops easily. The chart shows that online shopping among older people rose from 12 to 31 percent.

3.5 Paragrafın bütünlüğü

Bir paragraftaki her cümle, konu cümlesindeki ana fikre hizmet etmelidir. Konuyla ilgili ama ana fikirle bağlantısız bir cümle, okuyucunun dikkatini dağıtır ve puanlayıcıya metninizin plansız yazıldığını gösterir.

Alıştırma 3.5 • Fazla cümleyi bulun

Her paragrafta ana fikre hizmet etmeyen cümleyi seçin.

1. *(A) The speaker's first point is that the new tram line has reduced travel times. (B) A journey from the station to the university now takes 18 minutes instead of 35. (C) Trams were first used in the nineteenth century. (D) This change is reflected in the chart, which shows a steady rise in passenger numbers.*
   A. A
   B. B
   C. C
2. *(A) I fully support the plan to plant more trees along the main road. (B) Trees provide shade in summer and reduce noise from traffic. (C) My favorite tree is the oak. (D) They would also make the street more pleasant for walking.*
   A. B
   B. C
   C. D
3. *(A) Finally, the podcast mentions some concerns about the program. (B) Some parents worry that the free meals are not healthy enough. (C) Others believe the money should be spent on teachers instead. (D) I usually have cereal for breakfast.*
   A. B
   B. C
   C. D

etepbyetep.com Talip GÖNÜLAL

BÖLÜM 4

Görev 1: Gönderiye ve Yoruma Cevap

Görev 1 kısa ama incelikli bir görevdir: 80–120 kelimede bir kurumun planına tepki vermeniz, bir takipçinin yorumuna cevap vermeniz ve görüşünüzü gerekçelendirmeniz gerekir. Bu bölüm, görevin tonunu, üç temel tutumu ve somut öneri yazmayı çalıştırıyor; ardından aynı görevin üç seviyede yazılmış hallerini karşılaştırıyor.

4.1 Doğru ton: Nazik, açık, kişisel

Görev 1 bir sosyal medya yorumudur, ama bir arkadaşa yazılmış bir mesaj değildir. Hedef, bir kurumun sayfasında herkesin okuyabileceği bir yorumdur: nazik, açık ve kişisel ama argo ve emojiden uzak. Resmi bir mektubun kalıpları (*Dear Sir or Madam, I am writing to..., Yours faithfully*) bu göreve uymaz.

Kaçının	Tercih edin
Dear Sir or Madam, I am writing to express...	Doğrudan görüşünüzle başlayın: *I think this is a great idea, because...*
This is a stupid idea!!!	*I'm afraid I don't agree with this plan.*
Mert is wrong.	*I see Mert's point, but I'm not sure that...*
u, gonna, lol, 👍	Tam ve doğru yazılmış kelimeler
Somebody wrote that...	Yorumu yazanın adını kullanın: *As Selin points out,...*

Alıştırma 4.1 · Hangisi göreve daha uygun?

1. A. Dear Sir or Madam, I am writing to you regarding your recent post.
   B. I think extending the opening hours is a great idea.
2. A. I see Kerem's point about the cost, but I think it would be worth it.
   B. Kerem is totally wrong, it's not expensive at all!!
3. A. gonna be honest, this plan is kinda bad
   B. To be honest, I have some doubts about this plan.
4. A. Someone in the comments said parking is a problem.
   B. As Ece points out, parking is already a problem.
5. A. I'm afraid I can't support a complete ban.

B. A complete ban is the worst idea I have ever heard.

6. A. Yours faithfully, a student.
   B. I hope the council will consider this option.

4.2 Üç tutum

Tutum	Gönderiye	Yoruma
Destekleme	*I fully support this plan. ·This is long overdue. ·It's great to see that…*	*I understand Ali's concern, but… ·Ali raises a good point, although I think…*
Kısmen destekleme	*I can see why the library wants to…, but… · The idea is good in principle, but…*	*I agree with Ali that…, and I would add that… ·Ali is right to worry about…*
Karşı çıkma	*I'm afraid I don't think this is the right solution. ·I understand the reason, but I strongly disagree with…*	*I completely agree with Ali. ·Like Ali, I'm worried that…*

Hangi tutumu seçeceğinizi görüşünüze göre değil, **hangisi için daha çok ve daha iyi gerekçe bulabildiğinize** göre belirleyin. Sınavda "doğru" görüş yoktur; puanlayıcı yalnızca görüşünüzü ne kadar iyi desteklediğinize bakar. Kısmen destekleme çoğu zaman en kolay geliştirilen tutumdur, çünkü hem bir gerekçe hem bir sorun hem de bir öneri için doğal bir yer açar.

4.3 Somut öneri

Üçüncü paragraftaki öneri, metninizi sıradan bir yorumdan ayıran kısımdır. "The council should do something" gibi genel bir öneri yerine, **kimin, neyi, nasıl** yapacağını söyleyen somut bir öneri yazın.

Genel	Somut
The university should find a solution.	*The university could open two extra study rooms in the evening and run a shuttle bus to the dorms after 10 p.m.*
They should think about older people.	*The bank could keep at least one branch open in each district and offer a telephone service for customers over 65.*

Alıştırma 4.2 · Öneriyi somutlaştırın

Her genel öneriyi kimin, neyi, nasıl yapacağını belirterek tek bir somut cümleye dönüştürün.

1. *The gym should do something about the crowding.*
2. *The city should help small shops.*
3. *The school should make lunch healthier.*
4. *The museum should attract more young people.*

etepvetep.com Prof. Dr. Halil GÖNÜLAL

4.4 Aynı görev, üç seviye

Hillside University · Student Services
From next term, all first-year students will be required to take a 10-week course on study skills, such as time management and academic writing. The course will not count towards your grade.

Kaan B.
Why should we spend time on a course that doesn't even count? We already have too much work.

Metin A

> I think this course is good. Students need study skills. Time management is very important for students. Kaan says we have too much work. It is true. But the course is helpful. Maybe the university can make the course shorter. 5 weeks is good. I hope they listen.

Metin B

> I think a study skills course is a good idea, because many first-year students struggle with time management and academic writing. When I started university, I didn't know how to organize my week, and my grades suffered.
>
> However, I understand Kaan's concern. If the course doesn't count towards our grade, many students may not take it seriously, especially when they have a lot of other work.
>
> I suggest that the university give students one credit for the course. In this way, students would be more motivated to attend.

etepbyfatepi.com Prof. Dr. Fatih GÜLAL

Metin C

> I think this course could make a real difference. Many first-year students struggle not because the work is too hard, but because they have never had to organize their own time or write academic essays before.
>
> That said, Kaan raises a fair point. A compulsory course that carries no credit may feel like a burden, and students who are already overloaded are unlikely to give it much attention.
>
> A good compromise would be to award one credit for the course and to schedule it during the first five weeks of term, before assignments start piling up. That way, students could apply the skills when they need them most.

Alıştırma 4.3 · Metinleri değerlendirin

1. *Metinleri seviyelerine göre sıralayın.*
   A. A = B1, B = B2, C = C1
   B. A = B2, B = B1, C = C1
   C. A = B1, B = C1, C = B2

2. *Metin A'nın en büyük sorunu nedir?*
   A. Görüş belirtilmemiş.
   B. Paragraf yok, cümleler çok kısa ve bağlantısız; kelime sayısı alt sınırın altında.
   C. Yoruma değinilmemiş.
3. *Metin B'deki önerinin Metin C'deki öneriden farkı nedir?*
   A. B'de öneri yok.
   B. C'deki öneri daha kısa ve geneldir.
   C. C'deki öneri iki somut ayrıntı içerir ve nedenini açıklar.
4. *Metin C'nin ilk paragrafında görüş nasıl gerekçelendiriliyor?*
   A. Öğrencilerin zorlanmasının asıl nedeni gösterilerek
   B. Kişisel bir hikaye anlatılarak
   C. Bir istatistik verilerek
5. *Metin C'de karşı görüşe geçişi hangi ifade sağlıyor?*
   A. A good compromise would be
   B. That said
   C. That way

4.5 Görev 1 alıştırmaları

Her görevi 15 dakikada, 80–120 kelimeyle yazın. Yazdıktan sonra kelime sayınızı kontrol edin ve metninizi 4.4'teki Metin C ile karşılaştırın: Üç paragrafınız var mı? Yorumu yazanın adını kullandınız mı? Öneriniz somut mu?

Alıştırma 4.4 · Altı görev

1. **Green Valley Supermarket**
   To reduce waste, we will stop selling fruit and vegetables in plastic packaging. Customers can bring their own bags or buy paper bags at the checkout.

   Leyla H.
   Paper bags cost money and break easily. Why should customers pay for your environmental policy?

2. **Central High School**
   We are planning to replace printed textbooks with tablets for all students from next year.

   Okan D.
   Students already spend too much time looking at screens.

3. **Lakeside Park**
   To protect wildlife, dogs will no longer be allowed in the park without a lead.

etepbyorep.com Prof. Dr. Talip GÖKBAL

Ceren Y.
My dog needs to run. Where else can I take him?

4. **Metro Transport Authority**
We are considering making public transport free for all students under 25.

Tolga S.
Who is going to pay for this? Taxes will go up.

5. **City Hospital**
To reduce waiting times, patients will now have to book all appointments online. Walk-in appointments will no longer be available.

Nesrin K.
My grandmother doesn't use the internet. What is she supposed to do?

6. **Old Town Business Association**
We propose closing the main street to cars every Saturday and turning it into a pedestrian market.

Arda M.
Great for tourists, but terrible for people who live on that street.

etepbyetep.com Prof. Dr. Talip GÜNÜLAL

BÖLÜM 5

Grafik Okumak ve Veri Dili

Görev 2'de bir grafikle karşılaşırsınız ve podcast'teki noktaları grafikteki verilerle ilişkilendirmeniz beklenir. Bunun için iki şey gerekir: grafiğin asıl mesajını hızla görmek ve verileri doğru, kısa ve çeşitli bir dille aktarmak. Bu bölüm bu iki beceriyi çalıştırıyor.

5.1 Grafiğe ilk bakış

Grafiği incelemek için ayıracağınız bir dakikada şu dört soruyu sırayla sorun:

1. **Ne ölçülüyor?** Başlığı ve birimleri okuyun: yüzde mi, sayı mı, para mı?
2. **Kimler ya da neler karşılaştırılıyor?** Kategoriler (yaş grupları, şehirler, ulaşım türleri) ve dönem (yıllar).
3. **Genel tablo ne?** En büyük değişiklik ya da en belirgin fark hangisi?
4. **Podcast'le nerede buluşuyor?** Podcast'te duyacağınız iddiaları destekleyen ya da sınırlayan veriler hangileri olabilir?

Akademik yazma uzmanları Swales ve Feak (2012), bir veri yorumunun (*data commentary*) genellikle üç adımda ilerlediğini belirtir: okuyucuya grafiği tanıtmak (*The chart shows…*), en önemli bilgiyi öne çıkarmak (*The most striking change is…*) ve bunu yorumlamak (*This suggests that…*). Görev 2'de üçüncü adım, podcast'teki açıklamayla bağlantı kurmaktır.

> **SEÇİCİ OLUN** Grafikteki bütün rakamları sıralamak en yaygın hatadır. Puanlayıcı veri listesi değil, podcast ile grafik arasında anlamlı bağlantılar görmek ister. Genellikle iki-üç iyi seçilmiş veri yeterlidir.

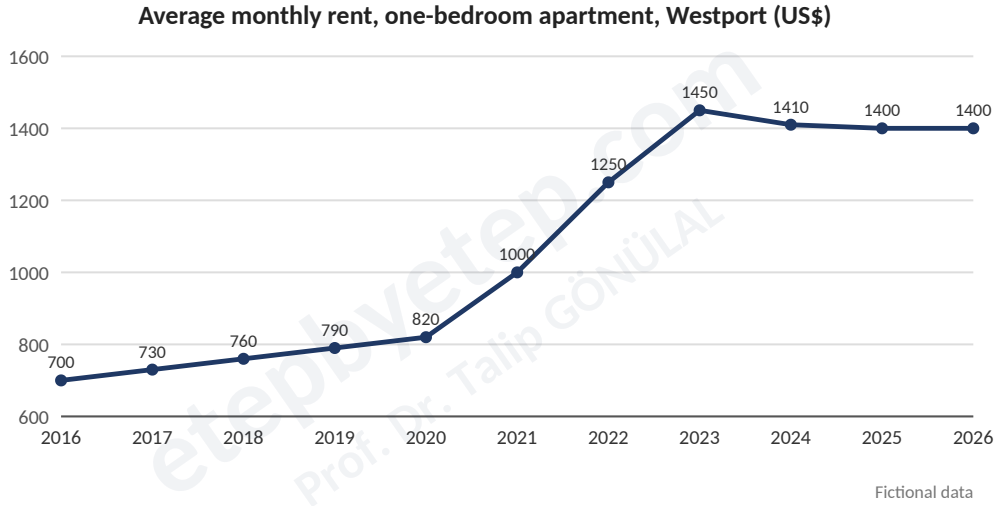
5.2 Değişimi anlatmak

Yön	Fiil	İsim
Artış	*rise, increase, grow, climb, go up*	*a rise, an increase, growth*
Azalış	*fall, decrease, decline, drop, go down*	*a fall, a decrease, a decline, a drop*
Değişmeme	*remain stable, stay the same, level off*	*a period of stability*

Yön	Fiil	İsim
En yüksek / en düşük nokta	*peak at, reach a peak of, hit a low of*	*a peak, a low point*
Dalgalanma	*fluctuate*	*fluctuations*

Değişimin hızı ve büyüklüğü	Örnek
sharply, dramatically, significantly	*Rents rose sharply between 2020 and 2023.*
steadily, gradually	*The number of cyclists grew steadily over the decade.*
slightly, marginally	*Bus use increased slightly, from 20% to 21%.*

Edatlara dikkat: *rise **from** 20% **to** 35%* (başlangıç ve bitiş) · *rise **by** 15 percentage points* (değişimin miktarı) · *reach a peak **of** 1,200 **in** 2023* · *stand **at** 40%* (belli bir andaki değer).

Alıştırma 5.1 · Grafiği doğru anlatan cümle

Yukarıdaki grafiğe göre her boşluğa en uygun ifadeyi seçin.

1. *Between 2016 and 2020, the average rent _____.*
   A. rose sharply
   B. rose gradually
   C. remained stable
2. *From 2020 to 2023, rents _____, reaching $1,450.*
   A. increased dramatically
   B. fell slightly
   C. fluctuated
3. *The average rent _____ $1,450 in 2023.*
   A. peaked on
   B. peaked at
   C. peaked by

4. *After 2023, rents fell slightly and then _____ at around $1,400.*
   A. peaked
   B. climbed
   C. leveled off

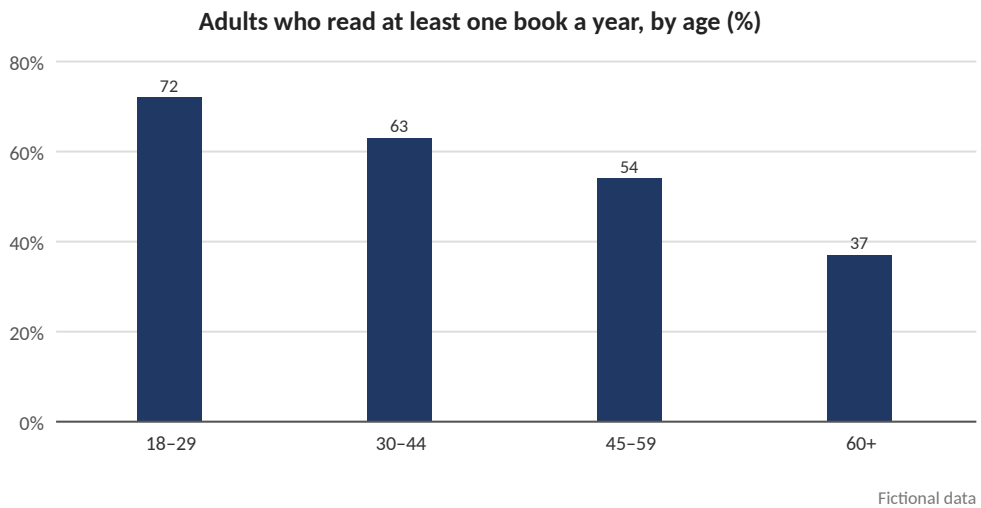
5. *Overall, the average rent rose _____ $700 _____ $1,400 over the decade.*
   A. from / to
   B. by / to
   C. at / of

6. *In other words, rents _____ in ten years.*
   A. increased by half
   B. doubled
   C. tripled

5.3 Karşılaştırmak ve oran anlatmak

Oran	İfade
%75	*three quarters, the vast majority*
%52–60	*just over half, a majority, more than half*
%33	*a third, one in three*
%24–25	*a quarter, one in four*
%10	*one in ten, a small minority*
Yaklaşık değer	*almost, nearly, just under, approximately, roughly, just over*
Karşılaştırma	*twice as many… as…, three times higher than, considerably lower than, by far the highest*

YÜZDE VE YÜZDE PUANI Bir oran %20'den %30'a çıktıysa, artış **10 yüzde puanıdır** (*10 percentage points*), ama oransal olarak **%50'lik** bir artıştır. Yazarken hangisini kastettiğinizi açıkça belirtin; en güvenli yol başlangıç ve bitiş değerlerini vermektir: *rose from 20% to 30%*.

Alıştırma 5.2 · Oranları ifade edin

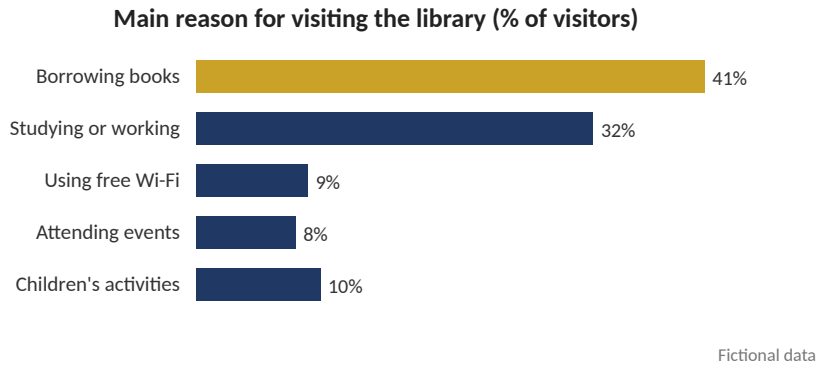
Yukarıdaki grafiğe göre her cümleyi en doğru biçimde tamamlayan seçeneği işaretleyin.

1. _____ *of adults aged 18–29 read at least one book a year.*
   A. Just under half
   B. Almost three quarters
   C. A third
2. *Among people aged 45–59,* _____ *read at least one book a year.*
   A. just over half
   B. one in ten
   C. nearly all
3. *The figure for the oldest group (60+) is* _____ *the youngest group.*
   A. higher than
   B. the same as
   C. considerably lower than
4. *Readers aged 18–29 are roughly* _____ *as likely to read as those over 60.*
   A. three times
   B. twice
   C. half
5. *Reading falls* _____ *with age.*
   A. steadily
   B. sharply and then rises
   C. slightly at first and then peaks

etepbyetep.com Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

5.4 Doğru mu, yanlış mı?

Grafiği aktarırken yapılan küçük bir hata (yanlış yıl, yanlış birim, abartılı bir ifade), görevin yerine getirilmesi puanını doğrudan etkiler. Teslim etmeden önce her rakamı grafikle bir kez daha karşılaştırın.

Alıştırma 5.3 · Grafiği doğru aktaran cümle

Yukarıdaki grafiğe göre doğru olan cümleyi seçin.

1. A. Most people visit libraries to use the computers.
   B. Borrowing books is by far the most common reason for visiting a library.

C. Studying is the least common reason for visiting a library.

2. A. Roughly a third of visitors go to the library to study or work.
   B. Two thirds of visitors go to the library to study or work.
   C. Almost no one goes to the library to study or work.

3. A. Using free Wi-Fi is twice as popular as attending events.
   B. Using free Wi-Fi and attending events are equally popular.
   C. Using free Wi-Fi is slightly more common than attending events.

4. A. Children's activities are the second most popular reason.
   B. Children's activities are mentioned by one in ten visitors.
   C. Children's activities are mentioned by a quarter of visitors.

Alıştırma 5.4 • Üç cümlelik veri yorumu

5.2 ve 5.3'teki grafikler için Swales ve Feak'in üç adımını izleyerek üçer cümlelik birer veri yorumu yazın: (1) grafiği tanıtın, (2) en önemli bilgiyi öne çıkarın, (3) olası bir açıklama ya da sonuç ekleyin.

etepbyetep.com
Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

BÖLÜM 6

Görev 2: Dinleyip Grafikle İlişkilendirmek

Görev 2 bütünleşik bir görevdir: Podcast'te duyduklarınızı ve grafikte gördüklerinizi tek bir metinde birleştirmeniz gerekir. Bu görevde puanı yükselten şey, iki kaynağı ayrı ayrı özetlemek değil, aralarında bağlantı kurmaktır: Grafik podcast'teki iddiayı destekliyor mu, sınırlıyor mu, yoksa açıklıyor mu?

6.1 İyi bir bütünleşik metnin özellikleri

TOEFL'ın bütünleşik yazma görevleri üzerine yapılan geniş bir araştırmada Cumming ve arkadaşları (2005), yüksek puan alan metinlerin kaynaklardaki bilgiyi daha **seçici** kullandığını ve kaynak cümlelerini kopyalamak yerine **kendi kelimeleriyle** aktardığını buldu. Düşük puanlı metinlerde ise kaynaklardan uzun alıntılar ya da kaynakların sırayla, birbirinden kopuk özetleri daha yaygındı. Bu bulgular, e-TEP'in Görev 2'si için de üç ilke verir:

1. **Seçin:** Podcast'in iki ya da üç ana noktasını ve her biriyle ilgili bir-iki veriyi seçin.
2. **Bağlayın:** Her podcast noktasını aynı paragraf içinde ilgili veriyle bağlayın.
3. **Kendi kelimelerinizle yazın:** Konuşmacının cümlelerini aynen yazmayın; anlamı koruyarak yeniden ifade edin.

> **KENDİ GÖRÜŞÜNÜZ?** Görev 2 bir özet ve ilişkilendirme görevidir; bir görüş yazısı değildir. Kendi deneyiminizi ya da görüşünüzü uzun uzun anlatmak, sınırlı kelime sayınızı görevin istemediği bir şeye harcamak demektir. En fazla sonuç cümlenizde kısa bir değerlendirme yapabilirsiniz.

6.2 Dinlerken not almak

Podcast'i dinlemeden önce grafiğe bakın ve kağıdınızı iki sütuna ayırın. Dinlerken sol sütuna podcast'in noktalarını, sağ sütuna da o noktayla ilgili olabilecek grafik verisini yazın.

Podcast	Grafik
1. bike lanes + bike sharing → cycling ×2+	bicycle 6% → 15%
2. new cyclists = former drivers; bus same	car 62 → 54; bus 20 → 21
3. cars still most common	car 54% = majority

Podcast	Grafik
4. walking ↓ a little	walking 12 → 10
5. problems: shops/parking, winter	(grafikte yok)

6.3 Bağlantı dili

İlişki	İfadeler
Destekleme	*This is supported by the chart, which shows that… ·The data confirm this: … ·This claim is reflected in the chart, where…*
Sınırlama	*However, the chart suggests that the change was smaller than… ·The data only partly support this, since… ·While the podcast highlights…, the chart shows…*
Açıklama	*This may explain why… ·The podcast offers a possible reason for this trend: … ·This helps to account for…*
Grafikte olmayan bilgi	*The chart does not show…, but the podcast mentions that… ·Although the data do not cover…, the speaker points out that…*

Alıştırma 6.1 · Doğru bağlantı

Her durumda podcast ile grafiği en doğru biçimde bağlayan cümleyi seçin.

1. *Podcast: "Online shopping has grown fastest among older people." Grafik: over-60s 12% → 31%; under-30s 58% → 64%.*
   A. The chart shows that young people shop online more.
   B. This is supported by the chart, which shows that the share of over-60s shopping online almost tripled, from 12% to 31%.
   C. Online shopping is very popular among all age groups.
2. *Podcast: "Most people now work from home." Grafik: fully remote 18%, hybrid 34%, fully in office 48%.*
   A. The chart confirms that most people work from home.
   B. The chart shows that 18% work from home and 34% hybrid and 48% in office.
   C. However, the chart only partly supports this, since almost half of employees still work fully in the office.
3. *Podcast: "Rents rose after the city became popular with tourists." Grafik: rents rose sharply between 2020 and 2023.*
   A. The podcast offers a possible reason for the sharp rise in rents between 2020 and 2023: the city's growing popularity with tourists.
   B. Tourists like the city and rents are high.
   C. The chart shows tourists caused rents to rise.
4. *Podcast: "Many residents complain about noise." Grafik: only shows visitor numbers.*
   A. The chart shows that residents complain about noise.
   B. Although the chart does not cover residents' opinions, the speaker points out that many of them complain about noise.
   C. Noise is not in the chart, so it is not important.
5. *Podcast: "Bus use stayed the same." Grafik: bus 20% → 21%.*

etepbyetep.com Prof. Dr. Fatih GÖNÜLAL

A. The chart shows that bus use increased.
B. The data confirm this: the share of people traveling by bus or metro barely changed, rising only from 20% to 21%.
C. Buses are popular in the city.

6.4 Örnek metin ve çözümlemesi

Aşağıdaki metin, Alıştırma 1.1'deki Görev 2 için yazılmış C1 düzeyinde bir örnektir (yaklaşık 225 kelime).

> The podcast discusses Riverton's efforts to encourage cycling to work over the past ten years, and the chart compares how residents traveled to work in 2015 and 2025.
>
> According to the transport researcher, the city's main step was to build protected bike lanes, supported by a public bike-sharing scheme. She claims that these measures more than doubled the number of people cycling to work. This is clearly supported by the chart: the share of commuters who cycle rose from 6% to 15%.
>
> The researcher also explains that most of the new cyclists used to drive, while public transport kept its passengers. The data confirm this pattern, as car use fell from 62% to 54%, whereas the share of bus and metro users barely changed, rising only from 20% to 21%. However, as the speaker herself admits, cars remain by far the most common way to get to work, used by more than half of all commuters. She adds that walking declined slightly, perhaps because some people who once walked now cycle, which is reflected in the drop from 12% to 10%.
>
> Finally, the podcast mentions two problems that the chart does not show: shop owners' concerns about lost parking spaces and a fall in cycling during the winter. Overall, both sources suggest that the program has changed commuting habits, although the car is still dominant.

Paragraf	Ne yapıyor?
1. Giriş	Tek cümlede hem podcast'in konusunu hem de grafiğin neyi gösterdiğini tanıtıyor.
2. Birinci nokta	Podcast'in iddiasını aktarıyor (*She claims…*) ve hemen ardından ilgili veriyle bağlıyor (*This is clearly supported by…*).
3. İkinci nokta	İki veriyi karşılaştırıyor (*whereas*), bir sınırlama ekliyor (*However…*) ve podcast'teki açıklamayı veriyle ilişkilendiriyor.
4. Sonuç	Grafikte olmayan bilgiyi açıkça belirtiyor ve iki kaynağın ortak mesajını tek cümlede topluyor.

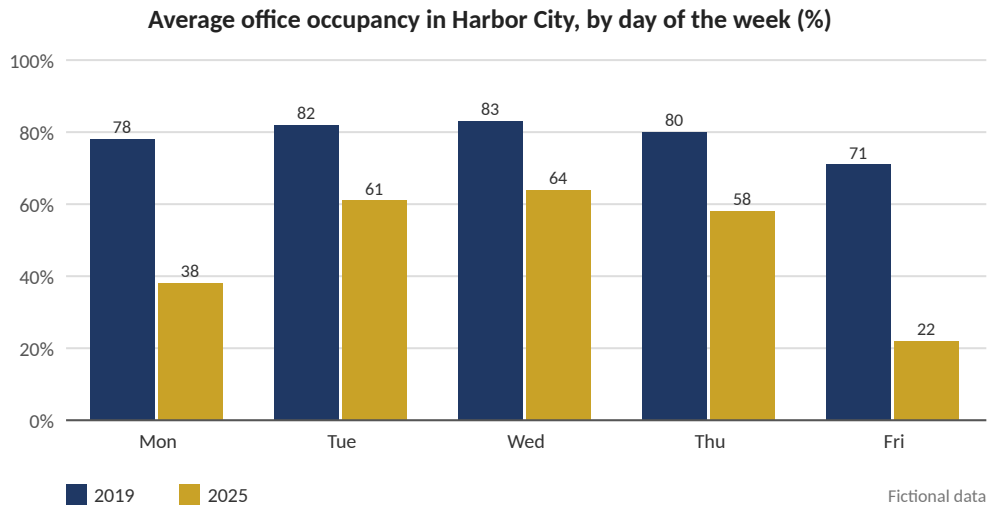
6.5 Tam görev alıştırmaları

Her görevi 30 dakikada, 200–300 kelimeyle yazın. Önce grafiğe bakın, sonra podcast'i bir kez dinleyip 6.2'deki gibi not alın.

Alıştırma 6.2 · Office life after the pandemic

Listen to a podcast about how office use has changed. Then look at the chart. Summarize the main points of the podcast and explain how the information in the chart relates to them.

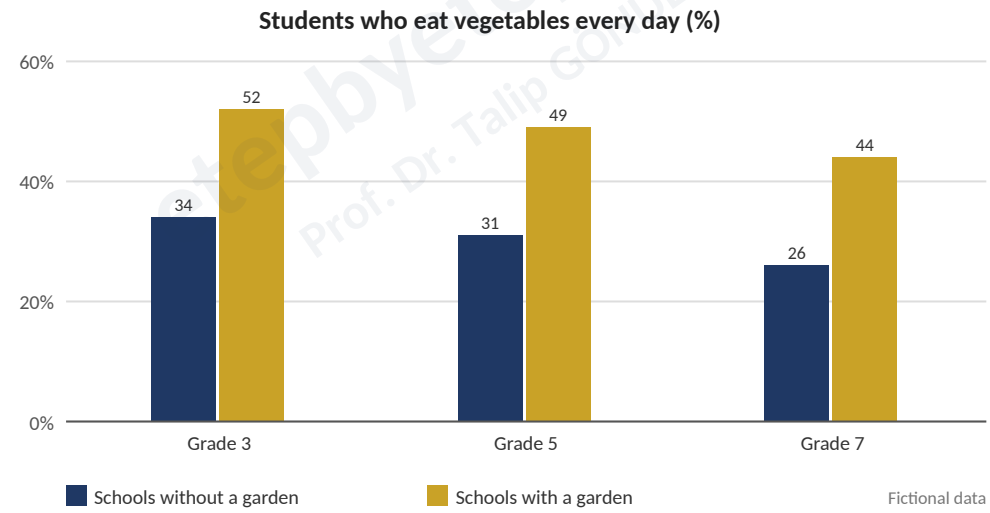
Ses: **Kayıt 2** · etepbyetep.com/modul-ses · Dinleme metni Ek 1'de

Alıştırma 6.3 · School gardens

Listen to a podcast about school garden programs. Then look at the chart. Summarize the main points of the podcast and explain how the information in the chart relates to them.

Ses: **Kayıt 3** · etepbyetep.com/modul-ses · Dinleme metni Ek 1'de

etepbyetep.com Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

BÖLÜM 7

Doğruluk: Dil Bilgisi, Yazım ve Üslup

Dört puanlama ölçütünden ikisi, dil bilgisi ve kelime, doğrudan dilin doğruluğuyla ilgilidir. İyi haber şu: Yazıda yapılan hataların büyük bölümü birkaç tekrarlayan türe girer. Kendi hata türlerinizi tanır ve gözden geçirirken onları özellikle ararsanız, kısa sürede belirgin bir ilerleme görebilirsiniz.

7.1 Hatalar ve geri bildirim: Araştırma ne diyor?

Yazılı düzeltici geri bildirim üzerine yapılmış 21 çalışmayı bir araya getiren meta-analizde Kang ve Han (2015), öğretmen düzeltmelerinin yazma doğruluğunu **orta düzeyde** artırdığını buldu. Etki, özellikle orta ve ileri düzeydeki öğrencilerde ve geri bildirim düzenli olarak verildiğinde daha belirgindi. Ferris (2006) ise öğrencilerin hatalarını türlerine göre kaydettiklerinde (örneğin "artikel", "fiil zamanı", "virgülle birleştirme"), bir sonraki metinlerinde aynı türden daha az hata yaptıklarını gösterdi.

Bu bulgulardan çıkan pratik sonuç: Yalnızca düzeltilmiş metni okumak yetmez. Hataları **türlerine göre adlandırmak**, **kaydetmek** ve bir sonraki metinde **özellikle aramak** gerekir. Bu bölümdeki hata günlüğü (7.6) ve kontrol listesi (7.5) bunun için tasarlandı.

7.2 Türkçe konuşanların sık yaptığı hatalar

Aşağıdaki hataların çoğu, Türkçenin yapısının İngilizceye aktarılmasından kaynaklanır. Türkçede artikel yoktur, üçüncü tekil şahıs fiili farklı bir ek almaz, sayılabilir ve sayılamaz isim ayrımı yoktur ve cümleler virgülle uzun zincirler halinde bağlanabilir. Bu yüzden aşağıdaki hatalar, dil bilgisi kuralını bilen adayların yazısında bile sık görülür.

Hata türü	Yanlış	Doğru
Artikel	*Chart shows that the cycling increased.*	***The** chart shows that cycling increased.*
Özne-fiil uyumu	*The podcast explain that… · People is…*	*The podcast explain**s** that… · People **are**…*
Sayılamaz isim	*informations, advices, researches*	*information, advice, research* (ya da *a piece of advice*)
Edat	*discuss about, depend of, increase of 10%*	*discuss, depend on, increase by 10%*
Fiil kalıbı	*suggest them to…, let them to…, interested to learn*	*suggest that they…, let them…, interested in learning*
Zaman	*Since 2015, cycling increased.*	*Since 2015, cycling **has increased**.*

Hata türü	Yanlış	Doğru
Büyük harf	*on monday, turkish students, i think*	*on Monday, Turkish students, I think*
Sözcük seçimi	*make a mistake* ✓ · *do a mistake* ✗ · *take a decision* ✗	*make a mistake, make a decision, do research*

Alıştırma 7.1 · Hata türünü bulun

Her cümledeki hatanın türünü seçin.

1. *The speaker gives some useful advices to parents.*
   A. Edat
   B. Sayılamaz isim
   C. Zaman
2. *The chart show a steady rise in rents.*
   A. Özne-fiil uyumu
   B. Artikel
   C. Büyük harf
3. *Since the new law, the number of smokers fell by half.*
   A. Edat
   B. Sözcük seçimi
   C. Zaman
4. *The researcher discusses about the main problems.*
   A. Edat
   B. Sayılamaz isim
   C. Özne-fiil uyumu
5. *Most of people in the city use public transport.*
   A. Zaman
   B. Artikel ve belirleyici kullanımı
   C. Büyük harf
6. *I suggest the council to build more bike lanes.*
   A. Sayılamaz isim
   B. Büyük harf
   C. Fiil kalıbı

7.3 Cümle sınırları

Yazıda en çok puan kaybettiren hatalardan biri cümle sınırlarıyla ilgilidir. Konuşmada fark edilmeyen bu hatalar yazıda hemen göze çarpar.

Hata	Örnek	Düzeltme
Virgülle birleştirme (*comma splice*)	*Car use fell, more people cycled.*	*Car use fell,* ***and*** *more people cycled.* · *Car use fell.* ***As a result,*** *more people cycled.*

etepbyetep.com Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

Hata	Örnek	Düzeltme
Kesintisiz cümle (*run-on*)	*The city built bike lanes people felt safer they started cycling.*	*The city built bike lanes.* ***Because*** *people felt safer, they started cycling.*
Eksik cümle (*fragment*)	*Because the lanes are separated from cars.* (tek başına)	*People feel safer* ***because*** *the lanes are separated from cars.*
Çok uzun cümle	Üç-dört yan cümleyi tek cümlede toplamak	35 kelimeyi geçen cümleleri ikiye bölün.

Alıştırma 7.2 · Doğru noktalanmış cümle

1. A. Rents doubled, many young people moved out of the city.
   B. Rents doubled, so many young people moved out of the city.
   C. Rents doubled so, many young people moved out of the city.
2. A. Most cafés are busy in the middle of the week. On Fridays, however, some of them are almost empty.
   B. Most cafés are busy in the middle of the week, on Fridays however some of them are almost empty.
   C. Most cafés are busy in the middle of the week. Although on Fridays some of them are almost empty.
3. A. Which shows that the program was a success.
   B. The number of visitors rose by 40 percent which shows, that the program was a success.
   C. The number of visitors rose by 40 percent, which shows that the program was a success.
4. A. The garden needs care in summer nobody is at school to water it.
   B. The garden needs care in summer, when nobody is at school to water it.
   C. The garden needs care in summer, nobody is at school to water it.
5. A. Although the plan is expensive, it would save money in the long term.
   B. Although the plan is expensive. It would save money in the long term.
   C. The plan is expensive, it would save money in the long term.

etepbyetep.com Prof. Dr. Fatih SONGÜLAL

7.4 Yazım ve sık karışan kelimeler

Bilgisayarda yazdığınız sınavda yazım denetimi olmayabilir. Aşağıdaki kelimeler hem ana dili İngilizce olanların hem de öğrencilerin en sık karıştırdığı çiftlerdir.

its *(onun)* · ***it's*** *(it is)*	***their*** *(onların)* · ***there*** *(orada)* · ***they're*** *(they are)*
affect *(fiil: etkilemek)* · ***effect*** *(isim: etki)*	***then*** *(sonra)* · ***than*** *(-den daha)*
lose *(kaybetmek)* · ***loose*** *(gevşek)*	***advice*** *(isim)* · ***advise*** *(fiil)*
economic *(ekonomiyle ilgili)* · ***economical*** *(tutumlu)*	***rise*** *(nesnesiz: yükselmek)* · ***raise*** *(nesneli: yükseltmek)*

Sık yanlış yazılan kelimeler: *government, environment, necessary, accommodation, beginning, especially, successful, recommend, which, because, definitely.*

Alıştırma 7.3 · Doğru kelime

1. *The new rule had a positive _____ on air quality.*
   A. affect
   B. effect
   C. afect
2. *Car use is still much higher _____ bicycle use.*
   A. than
   B. then
   C. that
3. *The company plans to _____ prices next year.*
   A. rise
   B. raise
   C. arise
4. *Small shops may _____ customers if parking spaces are removed.*
   A. loose
   B. lost
   C. lose
5. *Many students say _____ dorms are too noisy to study in.*
   A. there
   B. their
   C. they're
6. *The library has extended _____ opening hours.*
   A. its
   B. it's
   C. its'

etepbyetep.com Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

7.5 Üslup ve gözden geçirme kontrol listesi

Görev 1 bir sosyal medya yorumudur; kısaltmalar (*I'm, don't*) ve kişisel bir ton burada doğaldır. Görev 2 ise bir özet metnidir ve daha nesnel bir üslup ister: kısaltmalar yerine tam biçimler (*does not*), kişisel ifadeler yerine kaynak odaklı ifadeler (*The speaker argues…*) ve gündelik kelimeler yerine daha kesin karşılıklar.

Gündelik	Görev 2'ye daha uygun
a lot of, lots of	*many, a large number of, a considerable share of*
kids	*children, pupils*
go up, go down	*rise, increase, fall, decline*
The guy says…	*The researcher explains…*
really big	*substantial, significant*

Alıştırma 7.4 · Görev 2'ye daha uygun olan

1. A. Lots of kids eat veggies at schools with gardens.
   B. Many pupils at schools with gardens eat vegetables every day.
2. A. The consultant explains that offices are now used mainly for meetings.
   B. The guy says offices are kinda for meetings now.
3. A. Rents went up a lot and then went down a bit.
   B. Rents rose sharply and then fell slightly.
4. A. The chart does not show any data on winter cycling.
   B. The chart doesn't show anything about winter, which is weird.
5. A. I think the podcast is super interesting and the chart is cool.
   B. Overall, both sources suggest that the program has been effective.

Gözden geçirme kontrol listesi

Teslim etmeden önceki son dakikalarda metninizi bir kez değil, **her seferinde tek bir şeye odaklanarak** birkaç kez hızla okuyun. Aynı anda her şeye bakan göz, çoğu şeyi kaçırır.

✓	Kontrol	Ne arıyorum?
☐	**1. Görev**	Görev 1: gönderiye tepki + yorumu yazanın adı + öneri. Görev 2: podcast'in ana noktaları + grafikle bağlantı.
☐	**2. Kelime sayısı**	Görev 1: 80–120 · Görev 2: 200–300.
☐	**3. Rakamlar**	Her rakam, yıl ve birim grafikle aynı mı?
☐	**4. Cümle sınırları**	Virgülle birleştirilmiş cümle, *however*'dan önce virgül, yalnız kalmış *because* cümlesi var mı?
☐	**5. Fiiller**	Üçüncü tekil *-s*, zaman uyumu (*since* → *has/have*).
☐	**6. İsimler**	*the/a*, çoğul *-s*, sayılamaz isimler.
☐	**7. Kişisel hata listem**	Hata günlüğümdeki en sık üç hata türü.

7.6 Hata günlüğü

Her yazdığınız metinden sonra (kendi kontrolünüzle, bir öğretmenin geri bildirimiyle ya da bir model metinle karşılaştırarak) bulduğunuz hataları aşağıdaki gibi bir tabloya kaydedin. Dört-beş metinden sonra hangi türlerin tekrarladığını göreceksiniz. Kontrol listesinin yedinci maddesine bu türleri yazın.

Tarih	Yazdığım	Doğrusu	Tür
12 Mart	*The chart show…*	*The chart shows…*	Özne-fiil uyumu
12 Mart	*…rose, however it…*	*…rose. However, it…*	Virgülle birleştirme

Alıştırma 7.5 · Düzeltin

Aşağıdaki Görev 2 paragrafında on hata var. Kontrol listesini kullanarak hepsini bulup düzeltin.

> According to the speaker, the school garden programs has a clear effect on childrens eating habits. Chart shows that in schools with garden, about half of pupils eats vegetables every day, whereas in other schools the figure is only around a third. However the speaker also mention that the gap does not get smaller as children get older, vegetable eating falls in all schools. Finally, she gives an important advices: we can not be sure that the garden itself causes the difference.

etepbyetep.com
Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

BÖLÜM 8

Kendi Kendine Gelişmek

Yazma becerisini geliştirmenin en büyük engeli geri bildirim eksikliğidir: Çoğu aday metnini yazar, ama kimse okumadığı için neyi daha iyi yapabileceğini hiç öğrenmez. Bu bölüm, bir öğretmen olmadan da işe yarayan, araştırmayla desteklenmiş dört yöntem sunuyor: model metinle karşılaştırma, yeniden yazma, okuyarak yazma ve yapay zekayı akıllıca kullanma.

8.1 Model metinle karşılaştırmak

Hanaoka (2007), Japon üniversite öğrencilerinden önce bir resimli hikaye yazmalarını, sonra kendi metinlerini ana dili İngilizce olan birinin yazdığı model bir metinle karşılaştırmalarını ve fark ettikleri şeyleri not etmelerini istedi. Öğrenciler en çok, yazarken "bunu İngilizce nasıl söylerim?" diye takıldıkları yerlerin karşılığını model metinde fark etti ve bu ifadelerin önemli bir kısmını, iki ay sonra aynı görevi yeniden yazdıklarında kullandı. Benzer çalışmalar (Qi ve Lapkin, 2001), karşılaştırma ne kadar ayrıntılıysa kalıcı öğrenmenin de o kadar fazla olduğunu gösteriyor.

Bu modüldeki bütün örnek metinler ve cevap anahtarındaki model cevaplar bu amaçla kullanılabilir. Yöntem şöyle:

1. **Önce yazın:** Görevi süre tutarak yazın. Model metne yazmadan önce bakmayın.
2. **Takıldığınız yerleri işaretleyin:** Yazarken emin olamadığınız ya da söylemek isteyip söyleyemediğiniz yerlerin altını çizin.
3. **Karşılaştırın:** Model metni okuyun ve aşağıdaki tabloyu doldurun.
4. **Seçin:** Model metinden en fazla beş ifade ya da yapı seçin ve bir deftere geçirin. Hepsini almaya çalışmayın.

Karşılaştırma sorusu	Benim metnim	Model metin
Görüşüm / ana mesajım nerede ve nasıl ifade edilmiş?		
Paragraflar arasında nasıl geçilmiş?		
Takıldığım yerde model metin ne demiş?		
Hangi bilgiyi seçmiş, hangisini dışarıda bırakmış?		
Defterime alacağım ifadeler		

Alıştırma 8.1 · Karşılaştırma

Alıştırma 1.1'de yazdığınız Görev 2 metnini, 6.4'teki örnek metinle yukarıdaki tabloyu kullanarak karşılaştırın. Defterinize en fazla beş ifade alın.

8.2 Yeniden yazmak

Karşılaştırmanın asıl faydası, fark ettiklerinizi kullandığınızda ortaya çıkar. Bu yüzden karşılaştırmadan birkaç gün sonra aynı görevi model metne **bakmadan** yeniden yazın. Amaç model metni ezberden yazmak değil, fark ettiğiniz ifadeleri ve düzeni kendi fikirlerinizle kullanmaktır. Yeniden yazma döngüsü şöyledir:

Gün	Ne yaparım?
1. gün	Görevi süre tutarak yazarım (Görev 1: 15 dk, Görev 2: 30 dk).
1. gün	Kontrol listesiyle kendi metnimi düzeltirim; sonra model metinle karşılaştırırım (8.1). Hataları hata günlüğüme geçiririm (7.6).
3. gün	Model metne bakmadan aynı görevi yeniden yazarım.
3. gün	İki metnimi karşılaştırırım: Ne değişti? Hangi ifadeyi doğal olarak kullanabildim?

Alıştırma 8.2 · Yeniden yazın

Alıştırma 8.1'den en az iki gün sonra, Alıştırma 1.1'deki Görev 2'yi 30 dakikada yeniden yazın. Sonra iki metninizi kelime sayısı, paragraf sayısı, kullandığınız bağlantı ifadeleri ve hata sayısı açısından karşılaştırın.

8.3 Okuyarak yazmak

İyi yazarlar çok okur; ama sınava hazırlanırken her okuma aynı değerde değildir. Görev 2 için en faydalı okuma, haberlerdeki **verili kısa yazılardır:** bir anketi, araştırmayı ya da istatistiği birkaç paragrafta özetleyen metinler. Bu metinler, Görev 2'de kullanacağınız dili (*according to the survey, the figures suggest, rose by…*) doğal bağlamında gösterir. Görev 1 için ise kurumların sosyal medya sayfalarındaki gönderiler ve altındaki uzun, düşünülerek yazılmış yorumlar iyi bir kaynaktır.

Okurken her metinden yalnızca **iki-üç ifade** seçin ve bir ifade defterine, cümlenin tamamıyla birlikte yazın. Tek başına kelime değil, kelimenin çevresiyle birlikte not alınması, onu doğru kullanmanızı kolaylaştırır.

Tek kelime (az faydalı)	İfade + bağlam (faydalı)
significant	*a **significant** share of young adults ·**significantly** higher than in 2019*
account	*Cars still **account for** more than half of all journeys.*

8.4 Yapay zekayı akıllıca kullanmak

Yapay zeka araçları yazma çalışması için güçlü bir geri bildirim kaynağı olabilir, ama yanlış kullanıldığında öğrenmeyi engeller. Metninizi "düzelt" diye bir araca verip düzeltilmiş halini okumak, Kang ve Han'ın (2015) sözünü ettiği öğrenmenin çoğunu atlar: Hatayı siz bulmazsınız, adlandırmazsınız ve bir dahaki sefere yine yaparsınız. Daha verimli kullanım yolları şunlardır:

- **Düzeltme değil, işaret isteyin:** Hataları düzeltmesini değil, hangi cümlelerde ve hangi türde hata olduğunu söylemesini isteyin; düzeltmeyi kendiniz yapın.
- **Ölçütlere göre geri bildirim isteyin:** Metninizi e-TEP'in dört ölçütüne göre (görevin yerine getirilmesi, düzen, dil bilgisi, kelime) değerlendirmesini isteyin.
- **Kendi metniniz kalsın:** Aracın sizin yerinize yazdığı bir metni sınavda yazamazsınız. Model metin isterseniz, onu 8.1'deki gibi karşılaştırma için kullanın.
- **Her söylediğine güvenmeyin:** Araçlar zaman zaman doğru bir ifadeyi yanlış diye işaretleyebilir ya da gereksiz değişiklik önerebilir. Emin olmadığınız bir düzeltmeyi bir sözlükte ya da dil bilgisi kaynağında kontrol edin.

Alıştırma 8.3 · Hangi istek daha öğretici?

1. A. Fix my text.
   B. Underline the sentences in my text that contain grammar mistakes and tell me the type of each mistake, but do not correct them.
   C. Write a better version of my text.
2. A. Evaluate my response using these four criteria: task fulfillment, organization, grammar and vocabulary. For each one, give me one strength and one thing to improve.
   B. Is my text good?
   C. Give my text a score from 1 to 10.
3. A. Write a 250-word answer to this task so I can memorize it.
   B. Make my text sound more advanced.
   C. Here are three sentences I wasn't sure how to write. Give me two natural ways to express each idea, and explain the difference.

8.5 Yazma günlüğü ve haftalık plan

Düzenli ve kısa çalışma, seyrek ve uzun çalışmadan daha etkilidir. Aşağıdaki haftalık plan, Bölüm 1'deki altı haftalık planın her haftasında uygulanabilir.

Gün	Çalışma (yaklaşık 30 dakika)
Pazartesi	Bir Görev 1 yaz (15 dk) + kontrol listesi + model metinle karşılaştırma.
Salı	Bir verili haber metni oku; ifade defterine 3 ifade ekle.
Çarşamba	Bir Görev 2 yaz (30 dk).
Perşembe	Çarşamba metnini kontrol et ve karşılaştır; hata günlüğünü güncelle.
Cuma	Pazartesi görevini yeniden yaz; ifade defterinden 5 ifadeyle birer cümle kur.
Hafta sonu	Bir hafta boyunca yazdıklarını oku: Hata günlüğünde en sık görülen tür hangisi?

etepbyetep.com
Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

BÖLÜM 9

Sınav Günü ve Uygulama Testleri

Bu son bölümde, sınav günü için kısa bir hatırlatma listesi, metinlerinizi e-TEP'in dört ölçütüne göre değerlendirmenizi sağlayan bir öz değerlendirme tablosu ve sınav koşullarında yazacağınız iki tam test bulacaksınız. Testleri bitirdikten sonra metinlerinizi Alıştırma 1.1'de yazdıklarınızla karşılaştırın.

9.1 Sınav günü

- **Görevler arasında geçiş yok:** Görev 1'in süresi bitince Görev 2'ye geçilir ve geri dönülemez. Her görevi kendi süresi içinde bitirin.
- **İlk iki dakika plan için:** Görev 1'de bile yazmaya hemen başlamayın. Üç satırlık plan, metninizin yarısında fikir aramaktan çok daha az zaman alır.
- **Grafiğe önceden bakın:** Görev 2'de podcast başlamadan önce grafiğin başlığını, birimini ve kategorilerini okuyun. Böylece dinlerken neyi yakalamanız gerektiğini bilirsiniz.
- **Son dakikalar kontrol için:** Görev 1'de son üç, Görev 2'de son beş dakikayı 7.5'teki kontrol listesine ayırın. Yarım kalmış bir son cümle, kontrol edilmemiş bir metinden daha az zarar verir.
- **Klavye:** İngilizce klavye düzenine alışık değilseniz, sınavdan önceki haftalarda alıştırmalarınızı aynı düzende yapın. Türkçe karakterleri (ı, ş, ğ) yanlışlıkla yazmamaya dikkat edin.

9.2 Öz değerlendirme tablosu

Aşağıdaki tablo, e-TEP'in dört ölçütünü üç düzeyde betimliyor. Bu betimlemeler resmi puanlama ölçütleri değildir; metninizin hangi yönünün güçlü, hangisinin zayıf olduğunu görmenize yardım etmek için hazırlanmıştır. Her ölçüt için metninize en çok uyan sütunu işaretleyin.

Ölçüt	B1	B2	C1
Görevin yerine getirilmesi	Görevin bir kısmı eksik (örneğin yoruma değinilmemiş ya da grafikle bağlantı yok); kelime sayısı sınırların dışında olabilir.	Görevin bütün parçaları var; görüş gerekçelendirilmiş; podcast ve grafik genellikle doğru aktarılmış ama bağlantılar yüzeysel olabilir.	Bütün parçalar dengeli; gerekçeler ve öneri somut; podcast ve grafik arasında destekleme, sınırlama ya da açıklama ilişkileri açıkça kurulmuş.

Ölçüt	B1	B2	C1
Düzen ve tutarlılık	Paragraflar yok ya da belirsiz; basit bağlaçlar (*and, but, so*) tekrarlanıyor.	Paragraflar açık; konu cümleleri var; çeşitli bağlantı ifadeleri kullanılmış, ama zaman zaman mekanik.	Her paragrafın net bir işlevi var; bilinen-yeni akışı doğal; bağlantı ifadeleri çeşitli ve yerinde.
Dil bilgisi	Çoğunlukla basit cümleler; hatalar sık ve zaman zaman anlamı etkiliyor.	Basit ve karmaşık cümleler bir arada; hatalar var ama anlamı nadiren engelliyor.	Çeşitli karmaşık yapılar doğru kullanılmış; hatalar seyrek ve küçük.
Kelime	Sınırlı kelime; sık tekrar; gündelik ifadeler.	Konuya uygun ve yeterince çeşitli kelimeler; veri dili büyük ölçüde doğru.	Kesin ve çeşitli kelimeler; doğal eşdizimler; üslup göreve uygun.

9.3 Uygulama Testi 1

Her iki görevi arka arkaya, ara vermeden ve sınav sürelerine uyarak bilgisayarda yazın.

Alıştırma 9.1 • Test 1, Görev 1

Görev 1 (15 dakika, 80–120 kelime). *You follow the social media account of your city's public library. Read the post and the comment, then write your own comment. Respond to both the post and the comment, and give your opinion.*

Northgate Public Library
To make room for a new study area with 120 desks, we will reduce the number of printed books on our shelves by about a third. Many of these titles will still be available as e-books.

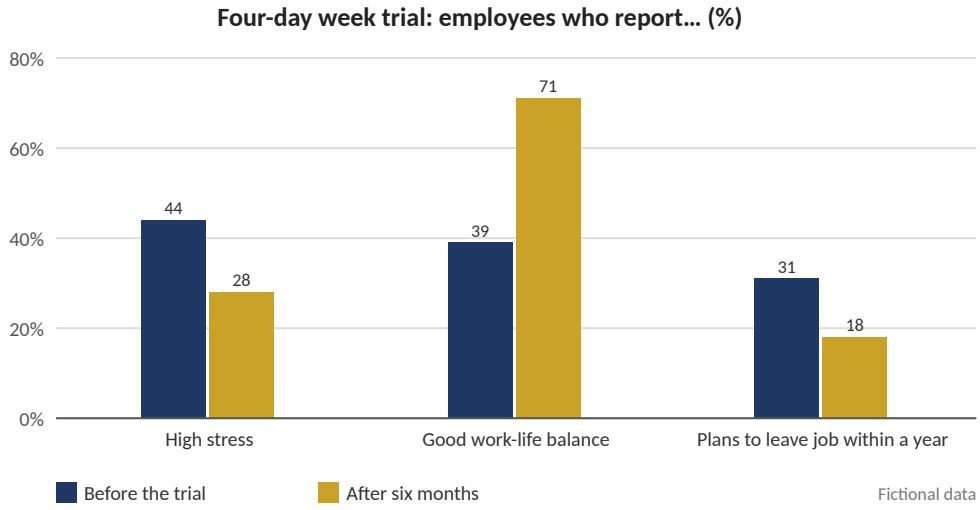
Selin K.
A library without books? Not everyone wants to read on a screen, especially older people and children.

Alıştırma 9.2 • Test 1, Görev 2

Görev 2 (30 dakika, 200–300 kelime). *Listen to a podcast about a trial of a four-day working week. Then look at the chart. Summarize the main points of the podcast and explain how the information in the chart relates to them.*

etepvetep.com Prof. Dr. [illegible] GÖNÜLAL

Ses: **Kayıt 4** · etepbyetep.com/modul-ses · Dinleme metni Ek 1'de

9.4 Uygulama Testi 2

Alıştırma 9.3 · Test 2, Görev 1

Görev 1 (15 dakika, 80–120 kelime). *You follow the social media account of a local university. Read the post and the comment, then write your own comment. Respond to both the post and the comment, and give your opinion.*

Eastfield University
From next year, attendance will no longer be compulsory in lectures. All lectures will be recorded and posted online on the same day.

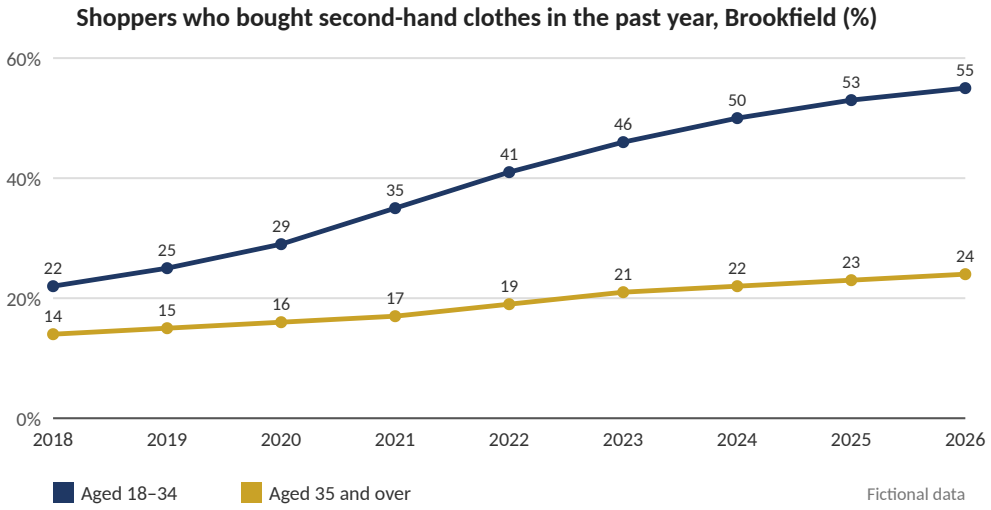
Burak E.
Great news! Why sit in a crowded hall when I can watch at home at double speed?

Alıştırma 9.4 · Test 2, Görev 2

Görev 2 (30 dakika, 200–300 kelime). *Listen to a podcast about second-hand clothing. Then look at the chart. Summarize the main points of the podcast and explain how the information in the chart relates to them.*

etepbyetep.com Prof. Dr. Talip GÖNÜL

Ses: **Kayıt 5** · etepbyetep.com/modul-ses · Dinleme metni Ek 1'de

9.5 Ne kadar ilerlediniz?

Testlerden sonra şunları yapın:

1. Metinlerinizi 9.2'deki tabloyla değerlendirin; sonra cevap anahtarındaki model cevaplarla 8.1'deki gibi karşılaştırın.
2. Alıştırma 1.1'de yazdığınız başlangıç metinlerini açın ve Alıştırma 1.2'deki tabloyu yeni metinleriniz için yeniden doldurun.
3. Hata günlüğünüze bakın: Başlangıçta en sık yaptığınız üç hata türü hala aynı mı?

SON SÖZ Yazma becerisi, yazılan metin sayısıyla değil, her metinden sonra yapılan karşılaştırma ve yeniden yazmayla gelişir. Altı hafta boyunca haftada iki görev yazıp her birini kontrol eder, karşılaştırır ve yeniden yazarsanız, sınava yalnızca daha iyi bir yazar olarak değil, kendi metnini değerlendirmeyi bilen bir yazar olarak gireceksiniz.

etepbyetep.com Prof. Dr. Talip GÖKÇİLAL

EK 1

Ses Kayıtlarının Metinleri

Bu ekte, Görev 2 alıştırmalarında ve uygulama testlerinde dinleyeceğiniz podcast'lerin metinleri yer alıyor. Metinlere, kendi cevabınızı yazmadan önce bakmayın. Yazdıktan sonra ise podcast'in hangi noktalarını yakaladığınızı ve hangilerini kaçırdığınızı görmek için kullanın.

Ses kayıtları
etepbyetep.com/modul-ses
Kayıtlar sayfada "Modül 5" başlığı altında, modüldeki numaralarıyla (Kayıt 1–5) listelenmiştir.

etepbyetep.com
Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

Bölüm 1 · Başlangıç metinleri

Kayıt 1 · Alıştırma 1.1 · Görev 2: Cycling in Riverton

Host: Welcome back to City Talk. Ten years ago, Riverton decided it wanted more people to cycle to work. Today I'm talking to transport researcher Lena Ortiz about how that's gone. Lena, what did the city actually do?

Lena: Well, the main thing was building a network of protected bike lanes, so lanes that are physically separated from the cars. People don't cycle if they feel unsafe, so that was the starting point. The city also opened a public bike-sharing scheme, which made it easy to try cycling without buying a bike.

Host: And did it work?

Lena: On the whole, yes. The number of people cycling to work more than doubled. What I find really interesting, though, is where those new cyclists came from. Most of them used to drive. Public transport didn't lose passengers, it stayed about the same.

Host: So, fewer cars on the road.

Lena: Fewer, yes, although cars are still by far the most common way to get to work. Let's not exaggerate. And there's one group that did shrink a little, which surprised us: people walking to work. Our guess is that some people who used to walk short distances now cycle instead.

Host: Were there any problems?

Lena: Of course. Some shop owners were worried that removing parking spaces for the bike lanes would hurt their business. And in winter, cycling numbers drop quite a lot, because of the cold and the dark evenings. So the city is now looking at better lighting on the bike routes.

Bölüm 6 • Görev 2 alıştırmaları

Kayıt 2 • Alıştırma 6.2 • Office life after the pandemic

Host: This is Work in Progress. A few years ago, many people predicted the end of the office. So, has that happened? I'm joined by workplace consultant Daniel Reyes. Daniel, are offices empty?

Daniel: Not empty, no, but they're certainly not what they used to be. Before the pandemic, a typical office in a city like ours was around eighty percent full on an average weekday. That simply hasn't come back. What we've seen instead is a very uneven week.

Host: Uneven in what way?

Daniel: Well, Tuesday, Wednesday and Thursday have become the "office days". Most companies now ask staff to come in for two or three days, and almost everyone chooses the middle of the week. So on a Wednesday, an office might be about two-thirds full. But Mondays are quiet, and Fridays, honestly, can feel like a ghost town. On some Fridays, fewer than one in four desks are used.

Host: Why Fridays in particular?

Daniel: People like to start the weekend at home, I think. And if your team isn't in, there's not much point in going in yourself.

Host: How are companies responding?

Daniel: Many are reducing the amount of space they rent. And they're redesigning what's left. Fewer rows of desks, more meeting rooms and spaces for teamwork, because people now come to the office mainly to meet colleagues, not to answer emails.

Host: And who loses out?

Daniel: Small businesses around the offices, especially cafés and lunch places. They're busy in the middle of the week, but on Mondays and Fridays some of them hardly make enough to open their doors.

Kayıt 3 • Alıştırma 6.3 • School gardens

Host: Getting children to eat their vegetables is a challenge for parents everywhere. But some schools think they've found an answer: let the children grow them. Nutrition researcher Amara Wells has been studying school garden programs. Amara, what happens in these programs?

Amara: It's quite simple, really. Each class gets a small piece of garden. The children plant seeds, water them, and, crucially, they harvest and taste what they grow, often in a cooking lesson. The idea is that children are much more willing to try a vegetable they've grown themselves.

Host: And does it work?

Amara: The results are encouraging. In schools with gardens, a much larger share of pupils say they eat vegetables every day, around half, compared with about a third in schools without gardens. And that difference is there at every age we looked at.

etepbyetep.com Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

Host: Does the effect last as children get older?

Amara: Partly. Vegetable eating goes down as children get older in all schools, gardens or not. Teenagers just eat fewer vegetables, unfortunately. But the gap between the two groups stays roughly the same.

Host: So, should every school have a garden?

Amara: I'd love that, but I have to be careful here. Schools that choose to start gardens may be different in other ways. Their parents might be more interested in healthy eating, for example. So we can't be completely sure the garden itself causes the difference. And gardens need care, especially in the summer holidays, when nobody's at school to water them. That's often where these programs fail.

Bölüm 9 • Uygulama testleri

Kayıt 4 • Alıştırma 9.2 • A four-day working week

Host: Welcome to The Working Life. Imagine working four days a week for the same pay. Sounds too good to be true? Well, last year, forty companies in our region tried exactly that for six months. Economist Priya Nair helped run the trial. Priya, what did the companies agree to do?

Priya: The rule was simple: staff worked four days instead of five, with no cut in pay. In return, companies expected them to get the same amount of work done. So it wasn't about working less, really. It was about working smarter, with fewer and shorter meetings, for example.

Host: And what did you find?

Priya: The clearest change was in wellbeing. Before the trial, nearly half of employees said they felt highly stressed at work. After six months, that had dropped to well under a third. And the number of people who said they had a good balance between work and the rest of their life almost doubled.

Host: That's a big change.

Priya: It is. And it matters for employers too, because people were also less likely to say they were planning to leave their jobs. Replacing staff is expensive, so that's a real saving. Oh, and something the companies were very relieved about: their revenue stayed at roughly the same level. Productivity didn't fall.

Host: So, should every company switch?

Priya: I wouldn't go that far. Almost all of the companies in the trial were offices. In hospitals, schools or shops, where someone has to be there every day, it's much harder to organize. And some employees told us the four days felt more intense, because they had to fit everything in. So it works best when companies really change the way they work, not just squeeze five days into four.

Kayıt 5 • Alıştırma 9.4 • Second-hand clothing

Host: On today's Money Matters: second-hand clothes. Not so long ago, buying used clothing was something people did quietly, if at all. Now it seems to be everywhere. Retail analyst Tom Fischer is here to explain. Tom, what's changed?

etepbyetob.com Prof. Dr. Salih GÖNÜLAL

Tom: The biggest change is technology. Resale apps have made it really easy to sell the jacket you never wear and buy someone else's. You take a photo, set a price, and that's it. Before, you had to go to a charity shop and hope to find something in your size.

Host: Who's buying?

Tom: Mostly young people. In our city, the share of shoppers under thirty-five who've bought second-hand clothes in the past year has more than doubled since 2018. It's now over half. For them, it's partly about price, of course, but also about the environment. They know the fashion industry produces huge amounts of waste.

Host: And older shoppers?

Tom: They're catching on, but much more slowly. The numbers are rising every year, just not dramatically. Older shoppers tend to prefer buying new, and they're less likely to use the apps.

Host: How are regular stores reacting?

Tom: Interestingly, several big chains have now opened their own second-hand sections, because they don't want to lose those young customers. But I'd add a word of caution. Second-hand is still a small part of the clothing market overall. And some studies suggest that because used clothes are so cheap, some people simply buy more, which doesn't really help the environment.

etepbyetep.com
Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL

EK 2

Cevap Anahtarı

Açık uçlu alıştırmalarda verilen cevaplar örnektir; anlamı ve dil bilgisi doğru olan başka cevaplar da kabul edilir.

Bölüm 1 · Yazma ve e-TEP

1.1 (Cevaplar kişiseldir. Görev 2 için podcast'in ana noktaları: 1. Şehir korumalı bisiklet yolları yaptı ve bisiklet paylaşım sistemi açtı. 2. İşe bisikletle gidenlerin sayısı iki katından fazla arttı; yeni bisikletlilerin çoğu eskiden araba kullanıyordu; toplu taşıma aynı kaldı. 3. Araba hala en yaygın ulaşım biçimi; yürüyerek gidenler biraz azaldı. 4. Sorunlar: esnafın park yeri kaygısı ve kışın bisiklet kullanımının düşmesi. Grafikle ilişki: bisiklet %6'dan %15'e çıktı (iki katından fazla); araba %62'den %54'e düştü ama hala en yüksek; otobüs/metro %20'den %21'e, neredeyse aynı; yürüme %12'den %10'a indi. Örnek bir metin için Bölüm 6'ya bakın.)

1.2 (Cevaplar kişiseldir.)

Bölüm 2 · Planlama ve Zaman Yönetimi

2.1 1. B · 2. A · 3. C

2.2 (Örnek cevap, 96 kelime) I think opening the library 24 hours a day during exam periods is an excellent idea. Many students prefer to study late at night, and dormitories are often too noisy and crowded to concentrate in. Mert raises a fair question about the cost of extra staff. However, the library would not need a full team at night. One security guard and a self-service machine for borrowing books would be enough. I hope the library tries this plan next term and checks how many students actually use it before making it permanent.

2.3 (Örnek cevap, 104 kelime) I'm disappointed by this change. Route 7 is one of the busiest lines in the city, and in the morning the buses are already full when they reach the university. Waiting twenty minutes will make the crowding even worse. Zeynep is right that students will be late, especially those with 9 a.m. classes. Many of us also work part-time, so we cannot simply leave home earlier. I suggest that the company keep the ten-minute timetable during rush hours, from 7 to 10 a.m. and from 4 to 7 p.m. Buses could run less often in the middle of the day, when fewer people travel.

Bölüm 3 · Paragraf ve Akış

3.1 1. B · 2. A · 3. C · 4. B

etepdyelab.com
Prof. Dr. Talip Gönen AÇ

3.2 1. B · 2. A · 3. C

3.3 1. B · 2. A · 3. C · 4. B · 5. A · 6. A

3.4 (Örnek cevap) The podcast says that online shopping is becoming more popular among older people. In the past, many of them did not trust it. Now, however, they use it more often because it is convenient, especially for those who cannot easily walk to the shops. The chart supports this: the share of over-60s who shop online rose from 12 to 31 percent.

3.5 1. C · 2. B · 3. C

Bölüm 4 · Görev 1: Gönderiye ve Yoruma Cevap

4.1 1. B · 2. A · 3. B · 4. B · 5. A · 6. B

4.2 (Örnek cevaplar) 1. The gym could introduce a booking system for the busiest hours, from 6 to 9 p.m., so that no more than 30 people use the weights area at the same time. · 2. The city could offer small shops lower rent in council-owned buildings and organize a monthly street market where they can sell directly to customers. · 3. The school could replace fried food with a hot vegetable dish every day and ask a nutritionist to check the weekly menu. · 4. The museum could open late on Friday evenings with free entry for students and invite local musicians to perform.

4.3 1. A · 2. B · 3. C · 4. A · 5. B

4.4 (Örnek cevap, 1. görev, 108 kelime) I think removing plastic packaging is a step in the right direction. Most of this plastic is thrown away as soon as we get home, and very little of it is recycled. However, Leyla makes a fair point. Customers who forget their bags should not be punished, especially when paper bags are weak and not cheap. I suggest that the supermarket give every customer one free reusable bag this month and then sell strong cotton bags at cost price. It could also offer a small discount to customers who bring their own bags. This would encourage good habits without making shopping more expensive. (Diğer görevlerin cevapları kişiseldir; 4.4'teki Metin C'yi örnek alın.)

Bölüm 5 · Grafik Okumak ve Veri Dili

5.1 1. B · 2. A · 3. B · 4. C · 5. A · 6. B

5.2 1. B · 2. A · 3. C · 4. B · 5. A

5.3 1. B · 2. A · 3. C · 4. B

5.4 (Örnek cevap, 5.2'deki grafik) The chart shows the percentage of adults in different age groups who read at least one book a year. The most striking feature is that reading falls steadily with age, from almost three quarters of 18–29-year-olds to just over a third of people over 60. This may suggest that younger people, many of whom are students, read more because of their studies, or that reading on phones and e-readers is more common among them.

Bölüm 6 · Görev 2: Dinleyip Grafikle İlişkilendirmek

6.1 1. B · 2. C · 3. A · 4. B · 5. B

6.2 (Örnek cevap, yaklaşık 210 kelime) The podcast looks at how office use has changed since the pandemic, and the chart compares average office occupancy in Harbor City on each weekday in 2019 and 2025. According to the consultant, offices have not returned to their pre-pandemic level of about 80

percent. This is confirmed by the chart: in 2019, occupancy ranged from 71% to 83%, whereas in 2025 it did not exceed 64% on any day. The speaker's main point is that the working week has become uneven, with Tuesday to Thursday now the main office days. The data clearly reflect this pattern. Occupancy peaks at 64% on Wednesday, but falls to 38% on Monday and only 22% on Friday, which supports his claim that fewer than one in four desks are used at the end of the week. He explains that people prefer to begin the weekend at home and see little reason to come in when their colleagues are absent. Finally, the podcast describes two consequences that the chart does not show. Companies are renting less space and redesigning offices for meetings and teamwork, while cafés near offices struggle on quiet days. Overall, both sources show that the office has not disappeared, but it is now used in a very different way.

6.3 Podcast'in ana noktaları: 1. Okul bahçesi programlarında çocuklar sebze ekiyor, yetiştiriyor ve tadına bakıyor; kendi yetiştirdikleri sebzeyi denemeye daha istekliler. 2. Bahçeli okullarda her gün sebze yiyen öğrencilerin oranı yaklaşık yarı, bahçesiz okullarda yaklaşık üçte bir; fark her yaşta var (grafik: 3. sınıf %52'ye %34, 5. sınıf %49'a %31, 7. sınıf %44'e %26). 3. Sebze tüketimi yaş ilerledikçe her iki grupta da azalıyor, ama aradaki fark (yaklaşık 18 puan) aynı kalıyor. 4. Uyarılar (grafikte yok): Bahçeli okullar başka açılardan da farklı olabilir, bu yüzden farkın nedeni kesin olarak bahçe değil; yaz tatilinde bahçelerin bakımı zor.

Bölüm 7 · Doğruluk: Dil Bilgisi, Yazım ve Üslup

7.1 1. B · 2. A · 3. C · 4. A · 5. B · 6. C

7.2 1. B · 2. A · 3. C · 4. B · 5. A

7.3 1. B · 2. A · 3. B · 4. C · 5. B · 6. A

7.4 1. B · 2. A · 3. B · 4. A · 5. B

7.5 Düzeltilmiş metin: According to the speaker, school garden programs **have** a clear effect on **children's** eating habits. **The** chart shows that in schools with **a** garden, about half of pupils **eat** vegetables every day, whereas in other schools the figure is only around a third. **However,** the speaker also **mentions** that the gap does not get smaller as children get older**;** vegetable eating falls in all schools. Finally, she gives an important **piece of advice** (ya da *some important advice*): we **cannot** be sure that the garden itself causes the difference. (1. has → have, 2. childrens → children's, 3. Chart → The chart, 4. with garden → with a garden, 5. eats → eat, 6. However → However, 7. mention → mentions, 8. virgülle birleştirme → noktalı virgül ya da nokta, 9. advices → piece of advice, 10. can not → cannot)

Bölüm 8 · Kendi Kendine Gelişmek

8.1 (Cevaplar kişiseldir.) Örnek metinden alınabilecek ifadeler: *This is clearly supported by the chart · The data confirm this pattern · barely changed · as the speaker herself admits · by far the most common · the chart does not show.*

8.2 (Cevaplar kişiseldir.)

8.3 1. B · 2. A · 3. C

etepbyetep.com Talip GÖNÜLAL

Bölüm 9 · Sınav Günü ve Uygulama Testleri

9.1 (Örnek cevap, 110 kelime) I can understand why the library wants more study space, since it is often difficult to find a free desk during exam periods. However, I think removing a third of the books is too much.
Selin makes a very good point. Many people, especially children, still prefer printed books, and e-books are not much use to someone who does not have a tablet or finds screens tiring.
A better solution might be to move older and rarely borrowed books to a storage room, where readers could request them online and collect them the next day. That way, the library could create the study area without making its collection less accessible.

9.2 (Örnek cevap, yaklaşık 220 kelime) The podcast describes a six-month trial in which forty companies introduced a four-day working week without reducing pay, and the chart shows how employees' wellbeing changed during the trial.
According to the economist, the aim was not to work less but to work more efficiently, for example by holding fewer and shorter meetings. She reports that the clearest result was an improvement in wellbeing. This is supported by the chart: the share of employees reporting high stress fell from 44% to 28%, while the proportion who felt they had a good work-life balance rose from 39% to 71%, nearly doubling.
The speaker also argues that the trial benefited employers. The data confirm that fewer people were thinking of leaving their jobs, as the figure dropped from 31% to 18%. Since replacing staff is costly, this represents a real saving. In addition, she points out that revenue remained stable, although the chart does not include any financial data.
However, the economist warns that the model may not suit every workplace. Almost all of the companies were offices, and it would be harder to apply in hospitals, schools or shops. Some employees also found the shorter week more intense. Overall, both sources suggest that a four-day week can improve wellbeing considerably, but only if companies change the way they work.

9.3 (Örnek cevap, 101 kelime) I think recording all lectures is a great idea, because students can review difficult topics and those who are ill or have to work can still keep up.
However, I don't fully agree with Burak. Watching at home is convenient, but it is easy to fall behind when nobody checks whether you have watched the recordings. Lectures are also a chance to ask questions and meet classmates.
I would suggest that the university keep recordings available but make small weekly seminars compulsory. In this way, students would have the flexibility of online lectures and still have regular contact with their teachers.

9.4 (Örnek cevap, yaklaşık 215 kelime) The podcast discusses the growing popularity of second-hand clothing, and the chart shows the percentage of shoppers in Brookfield who bought used clothes between 2018 and 2026, divided into two age groups.
According to the retail analyst, the main reason for this growth is technology, since resale apps have made buying and selling used clothes much easier. He explains that young people are leading the trend, motivated by both low prices and environmental concerns. This is clearly reflected in the chart: among shoppers aged 18 to 34, the share rose steadily from 22% in 2018 to 55% in 2026, more than doubling.
The analyst adds that older shoppers are also beginning to buy second-hand, but much more slowly. The data support this, as the figure for those aged 35 and over increased every year, but only from 14% to 24%. As a result, the gap between the two groups has widened considerably, from 8 to 31 percentage

points.
Finally, the podcast mentions two points that the chart does not show. Several large chains have opened second-hand sections to keep young customers, but second-hand clothing is still a small share of the market, and cheaper prices may lead some people to buy more. Overall, both sources indicate a strong trend, led mainly by younger shoppers.

etepbyetep.com
Prof. Dr. Talip GÖNÜLAL